Bugünkü sayımızda

Mizah ve Sinema sayfaları

VAKIT

16 ıncı Yıl * Sayı: 5458 | Tahrir Telefonu: 24379 | Pazartesi, 20 MART - (3 üncü ay) - 1933 | İdare Telefonu: 24370 | Sayısı 5 Kuruş

Eski bir mezar

İZMİR, 19 (Hususî) — Aydında Sakallı Celâl Beyin arsasında temel açılırken Milât - tan eski zamana ait bir mezarda çok kıymetli antikalar bulunmuştur.

Balkanların hasta adamı

Umumî harpten evel Osmanlı imparatorluğunun Avrupa diplo - matları arasında hususî bir adı var dı: Hasta adam!. Osmanlı impara torluğunun vücudünü kemiren has talık mikropları muhtelif dilde, muhtelif arzudaki akalliyet unsur larından geliyordu. Türkiyeye düş man bir takım yabancı devletlerin tahriklerine vasıta olan bu unsur- lar millî bünyeyi baştan aşağıya kadar sarmış bulunuyordu. Bal - kan muharebesi esnasında ve umu mî harp içinde hastalık en vahim tezahüratını gösterdi. Az kaldı, hastalık unsurları bizzat Türk mil- letinin varlığını bile tehlikeye dü - şürecekti.

Fakat bir mucize hükmünde o - lan millî muvaffakiyetler sayesin- de eski hasta adam içinden yep ye ni, dip diri bir Türk milleti, bir Tür kiye Cümhuriyeti meydana geldi.

Binaenaleyh Avrupalıların eski- den tanıdığı (Hasta adam) bugün artık tarihe karışmıştır. Fakat an- cak beş, on sene kadar diplomatlar arasında unutulan (Hasta adam) tabiri gene ortaya çıkmıştır. Bu defa bu tabir (Yogoslavya) devle- ti için kullanılmağa başlanmıştır.

Yugoslavyanın hastalığı da ay- rı ayrı muhtariyetler halinde idare olunmak istiyen Hırvat, Sırp ve Sloven unsurların Kral Aleksandı- rın diktatörlüğü altında tutulma - ğa çalışılmasından, Sırpları kendi- lerinden harsça ve medeniyetçe da ha yüksek olan kütlelere hâkim yapmak gayretinden ileri geliyor.

Umumî harpten sonra Yugoslav yada bir müddet meşrutiyet idare- si tecrübesi yapıldı. Bu tecrübe mu vaffak olamayınca meclisler da - ğıtıldı. Kral diktatörlüğü ilân olun du. Fakat bu diktatörlük te ayni akibete uğradı. Bu defa zahirî bir meşrutiyet ile diktatörlüğü telif et mek çareleri arandı. Kralın evel - dn tayin ettiği mebuslardan mü - rekkep bir meclisi mebusan ve ona göre bir ayan teşkil olundu.

İşte şimdi hayretle görülüyor ki, Yugoslavyadaki bugünkü idare bu

Mehmet Asım

(Devamı 2 inci sayfada)

DİLİMİZ

Bu kelimelerin Türkçelerini bulunuz

= 9 uncu liste =

ANKARA, 19 (A.A.) — T. D. T. Cemiyetinden verilmiştir:

Karşılıkları aranacaka Arapça ve Farsça kelimelerin 9 numaralı listesi şudur:

1 — İbda (Bedaatten)
2 — İbra
3 — İcmal
4 — İcra
5 — İçtihat
6 — İdare
7 — İddia
8 — İdman
9 — İdrak
10 — İhale
11 — İhdas
12 — İhraz

Listede çıkan kelimelerden manaları birden fazla olanların her manası için ayrı karşılıklar ileri sürülebilir.

[Bulduğumuz kelimeler ve okuyucularımızın gönderdiği karşılıklar beşinci sayıfamızdadır.]

Kıral Yorgi

Kral Yorgi Yunanistana gelecek..

Çaldaris fırkasından bir grup ayrıldı. Selânik belediye reisini dövmek istediler

Çaldarir fırkasından ayrılan grupun başında M. Mavromihalis bulunmaktadır

LONDRA, 19 (Hususî) — Geçen Pazar günü İngiltere kralı Bükingam sarayında sabık Yunan kralı Yorgi şerefine resmî bir ziyafet vermiş ve bunda bir çok ricali siyasiye davetli olarak hazır bulunmuştur. Mahafili siyasiyede bu ziyafete büyük bir ehemmiyet atfolunmakta ve yakında Floransada Rus kilisesinde medfun bulunan müteveffa kral Kostantin ve kraliçe Sofi ile validei kralî Olganın cesetlerinin Yunanistana nakledilecekleri bildirilmektedir. Ayni mahafilde kral Yorginin ebeveyninin Yunanistana nakil ve tedfini merasiminde hazır bulunmak üzere Yunan hükûmetinden müsaade istiyeceği söylenmektedir.

Belgrattan gelen haberlerde Cümhuriyetin Yunanistanda ilga olunarak kraliyetin iade edileceği bildirilmekte ve Belgrattan gelen bu habere iki kralın bacanak olmalarından büyük bir ehemmiyet atfedilmektedir. Londra gazeteleri müteveffa kral Kostantinin yerine kral Yorginin iadesinin bir hak ve adalet meselesi olduğunu yazmaktadır.

SELÂNİK, 19 (Hususî) — Harpte ölenlerin ruhlarını taziz için bugün burada yapılan bir merasim esnasında Çaldaris taraftarları belediye reisi M. Vamvakas'a hücum ederek dövmek istemişlerdir. Zabıta belediye reisini Çaldaristlerin elinden zorlukla kurtarabilmiştir.

ATİNA, 19 (Hususî) — Çaldaris fırkasına mensup meb'uslardan on kişilik bir grup ayrı bir fırka yapmak üzere Çaldaris fırkasından ayrılmışlardır. Bu grupun başında Mavrumihalis bulunmaktadır.

Heykeltraş ihsan B. talebesi ve dostları arasında

Kırk yıllık san'atkâr

Heykeltraş ihsan B. için merasim yapıldı

Güzel sanatlar akademisinin en eski hocalarından heykeltraş İhsan Beyin 40 ıncı sanat ve hocalık hayatını idraki münasebetile dün Alay köşüknde bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda güzel sanatlar mensuplarından birçokları ve İhsan Beyin yetiştirdiği talebeleri hazır bulunmuşlardır.

Heykeltraş Nejat Bey hocanın hayatından ve sanat uğurunda yaptığı mücadelelerden bahsetmiş, müzeler umumî kâtibi Kemal Bey, İhsan Beyin en büyük ve kıymetli eserlerinin müzelerde bulunduğunu bu eserlerde İhsan Beyin büyük sanat kudretinin görüldüğünü söylemiştir. İhsan Beyin talebeleri hocalarının elini öpmüşler, daha çok yaşamasını temenni etmişlerdir. Merasimden sonra bir çay ziyafeti verilmiştir.

YENİ ROMANIMIZ

SELAMİ İZZET yazıyor:

KİMSESİZ

"VAKIT„ pek yakında okuyucularına Selâmi izzet Beyin yeni bir romanını takdim edecektir:

Kimsesiz

Saraydan konağa, konaktan apartımana geçen, nihayet bir odada yaşamıya mecbur kalan bir genç kızın macerasıdır.

— Annemde babamın bir tutam saçı vardır.
— Iyi ama baban daha sağ.
— Evet ama başı dımdızlaktır.

Gayrimübadillerin istedikleri olmadı!

Dünkü içtimada Ankaradan dönen heyetin raporu okundu

Dünkü kongrede bulunan Gayrimübadiller

Gayri mübadiller dün saat üçte Halkevinde bir toplantı yapmışlardır. Celseyi cemiyet reisi İsmail Müştak Bey açmış ve Ankaradan dönen heyetin raporunu okumuştur.

Heyetin raporunda, gayri mübadillerin istekleri ile bunlara maliye vekâletince verilen cevaplar şöyle hülâsa edilmektedir:

"1 — Yeniden bono tevzii:

Elde henüz imha edilmemiş iki buçuk milyon liralık bono vardır. ve her yerde ziraat bankalarınca satışlara devam olunmaktadır. Bu vaziyet karşısında netice anlaşılıncıya kadar yeniden bono tevzii kabil değildir. Bunun için de asgarî dört ay beklemek lâzımdır.

2 — İstanbuldaki müzayedelerin durdurulması: Bonoları kıymetlendirmiye matuf bu tedbire devam olunmak zaruridir.

3 — İkinci defa verilecek bonolardan sonra bakiye kalacak istihkakın temini:

Yunanlı emvalinden başka etabli ve firarî mallarından gayri mübadillere tahsisi lâzım gelenler mukaveleler ve kanunlarla taayyün etmiştir. Bu esastan ayrılınmıyacak, ve bunlar kâmilen gayri mübadillere tahsis olunacaktır.

4 — Muhtelit mübadele komisyonu emrindeki 62500 İngiliz liralarının gayri mübadillere dağıtılması: Bu para Yunanlılara yapılan

(Devamı 2 inci sayfada)

Yüksek iktısat ve ticaret mektebinde

Müdür, ıslâhat programı yapan talebe hakkında ne diyor?

Dünkü gazetelerde yüksek iktısat ve ticaret mektebi talebesinin bir toplantısından bahsedilmiş ve bu toplantıda bazı derslerin lâğvı bazı profesörlerin hariçteki vazifeleri dolayısile mektepte müderrisliğin tam manasile teessüs edemediği gibi bazı bahislerin konuşulduğu yazılmıştı. Bu havadisi mektepten öğrenmek ve işin aslını tahkik etmek istedik. Mektep müdürü Hüsnü Beyi ziyaret ettik. Bize mütaleasını ve bu hususa dair düşüncelerini şu suretle izah etti:

" — Telebemizin şunu isterük, bunu istemezük şeklinde ve salâhiyet ve vazifelerinin haricinde, yeri olmıyan isteklerde bulunacağını hiç zannetmem. Nitekim bu sabah birinci ve ikinci devreler talebesi ile bu toplantıda reislik eden Efendi ve cemiyetin idare heyetinden iki üç Efendi beni ziyaret ettiler. Memlekette mânevî şahsiyetleri çok iyi tanınmış müderris, muallim arkadaşların bir nevi haksız teşhiri mahiyetinde gazeteye geçen sözlerin çirkin ve yersiz olduğunu müttefikan söylediler.

Benim fikrime gelince; talebenin ıslahat raporu hazırlaması ne demektir, bunu anlamam. Biz müessesenin tekâmülü ve umumî menfaatinin korunması hususlarının talebe içtimalarında münakaşa ve müzakeresini aşla kabul edemeyiz. Çünkü dünyanın hiç bir yerinde talebenin böyle bir işte âmil olduğu görülmemiştir. Talebenin bir şeyden şikâyete hakki olabilir. Bu da derslerinden bihakkin istifade edemedikleri cihetini tetkiktir. Bunun ıslahı için de görüşme yeri talebe içtimaı değil, mektep idaresidir. Mektep idaresi ve müderrisler he-

(Devamı 2 inci sayfada)

Balkanların hasta adamı

(Başmakaleden devam)

şekilde teşkil edilmiş meclisi mebusan ve ayanı bile memnun edememektedir. Nihayet kral Aleksandrın en sadık bendeleri arasından ayan meclisine intihap ve tayin edilmiş olan bir zat (Hırvat millî grup mensuplarından M. Şüperina) son günlerde bütün grup azalarına imza ettirerek okuduğu bir beyanname ile Sırplar, Hırvatlar, Slovenler için ayrı ayrı muhtariyeti idare istemiştir. Bu hâdise bizzat Yugoslavya diktatörünün bile artık vaziyetten memnun olmadığını gösteren en kuvvetli bir delil sayılabilir [*].

Acaba Balkanların bu yeni hasta adamı için nasıl bir akibet hazırlanıyor?

Arasıra Yugoslavyada diktatör krallığın yakın bir zaman sonra cümhuriyet olacağını söyliyenler vardır. Böyle bir ihtimal hiç yok değildir. Fakat bu bir ilâç olabilir mi? Mesele buradadır. Yalnız muhakkak olan cihet şudur ki, Yugoslavyada bugünkü idare bu tarzda çok zaman devam edemiyecektir. ve işin en mühim tarafı Yugoslavyadaki dahilî hastalığın ihtilât peyda ederek haricî tehlikeler ile karışması ihtimalidir. Bu ihtimal ise bütün Balkanların sulhunu tehlikeye koyabilir.

Mehmet Asım

[*] Diğer bir sayıfamızda bu beyannamenin mühim parçaları aynen tercüme edilmiştir.

SON HABERLER

İngiliz ve İtalyan başvekillerinin görüşmesi

Görüşmenin mevzuu malî meselelerle beynelmilel işler olduğu söyleniyor

ROMA, 19 (A.A.) — Dün gece saat 20 den sonra M. Musolini ile İngiliz nazırları arasında cereyan eden müzakerelere dair hiç bir tebliğ neşredilmemiştir. Bu görüşmelerin mevzuunu malî meselelerle beynelmilel işlere ait noktai nazarlar teatisi teşkil etmiş olduğu beyan edilmektedir.

M. Musolini tarafından Venedik sarayında verilen ziyafet, saat 21 de başlamıştır. 110 davetli vardır, hazır bulunanlar münhasıran İngiliz ve İtalyan devlet adamları idi.

Mis Mac Donald, M. Musolininin sağında, Laidy Graham solunda ve M. Mac Donald karşısında idi.

Yemeğin sonunda M. Musolini ile M. Mac Donald İngiltere ve İtalya şerefine içmişlerdir.

Yemekten sonra M. Musolini, Sir John Simon ile uzun müddet görüşmüştür.

M. Mac Donald da maliye nazırı M. Yung ile mülâkatta bulunmuştur.

Bu sabah saat 8,30 da M. Mac Donald beraberinde kızı olduğu halde Capitole'u ve müteakiben Forum'u gezmiştir.

İngiliz başvekili saat 11 de faşist inkılâbı müzesini ziyaret etmiş ve orada fırka kâtibi umumîsi M. Marinelli tarafından karşılanmıştır.

Saat 11,45 te nazırlar kral tarafından hususî surette kabul edilmişlerdir.

Saat 12,30 dan Quirinal sarayında bir ziyafet verilmiştir. Kralın sağında M. Mac Donald ve solunda M. Musolini bulunuyordu.

Ziyafette şu zevat hazır bulunmuştur:

Dahiliye müsteşarı M. Rossoni, hariciye müsteşarı M. uvick, hariciye kalemi mahsus müdürü M. Aloisi, İngiliz sefiri, müsteşarı M. Murray, İngiliz ataşamiliteri ve saray erkânı.

Makdonald Parise de gidecek

PARİS, 19 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden:

Salı günü öğleden sonra Parise uğrıyacak olan M. Mac Donald, ihtimal M. Daladier ile görüşecektir. İngiliz başvekili Fransız başvekiline M. Musolini ile görüşmüş olduğu hususlar hakkında malûmat vereceği muhakkaktır.

Timurtaş

Beş sene hapse mahkûm oldu

TAHRAN, 19 (A.A.) — Cinayet mahkemesi, gizli celsesinde yapmış olduğu müzakerelerden sonra eski saray nazırı Timur Taş Hanı 5 sene hapise ve 63,000 tömen para cezasına mahkûm etmiştir. Mahkûmiyetinin sebebi, irtikâp ve dolandırıcılıktır.

Balkan konferansı

Bu sene Selânikte toplanacak

BÜKREŞ, 19 (A.A.) — Balkan birliği meclis işlerini bildirerek dağılmıştır. Meclis dördüncü Balkan konferansının birinci teşrinde Selânikte toplanmasına karar vermiş ve ruznamesini hazırlamıştır. Bu ruznamede başlıca evelki konferanslarda verilen kararların ekaliyetlere ait olanlarda dahil olduğu halde tatbiki, Balkan iktısat birlik çalışması mukavele projesi ve Balkan memleketleri arasında yol ve münakalât meseleleri vardır.

İRAN

İngiltere ile anlaşıyor

TAHRAN, 19 (A.A.) — Parlamentonun açılması münasebetile söylemiş olduğu bir nutukta şah, Anglo Persian Oil ile yapılmakta olan müzakerelerin pek yakın bir zamanda neticeye iktiran edeceği ümidini izhar etmiştir.

Müşarünileyh, ayni zamanda bu uzlaşmanın dostane bir şekilde olacağı ve İranın hukukunu temin ve muhafaza eyliyeceği ümidinde bulunmuştur.

15 günlük

ithalât ve ihracatımız

Gümruük ve İnhisarlar vekâleti statistik ve tetkik müdiriyeti mart ayının ilk 15 günlük ithalât ve ihracatını toplamıştır.

Hazırlanan statistik hülâsasına göre 15 günde ithalâtımızın 2 milyon 344,317 liralık bir kıymet göstemesine karşı ihracatımız bunun (436,414) lira eksiğile 1,807,930 lira olmuştur.

Bu senenin iki ayına ait rakkamlar bu son rakkamlara katıştırılınca, iki buçuk aylık ithalâtın 13,286,871 ve ihracatının da 15 milyon 744,040 lira olduğu görülür ki, bu iki buçuk ayda ihracatımız ithalâttan (2,457,169) lira fazla olmuştur. 932 senesinin iki buçuk aylık ithalâtı ise (13,331,632) ve ihracatı da (21,295,083) lirayı bulmuştu.

Martın birinci 15 gününde başlıca ithalât ve ihracatımız aşağıda gösterilmiştir.

İTHALÂT

Eşya cinsi	Lira
Yün ve kıl iplikler	119.068
Yün mensucat	107,247
Şeker	80,898
Kahve	80,694
Sargılık kâğit	37,505
Matbaa kâğıdı	77,598
Pamuk iplikleri	107,704
Yünlü mensucat	374.971
Her nevi demir	38,587
Galvanizli demir saç levha	39,474
Değirmen, hamur ve sair makine	38,496
Benzin	20,269
Petrol	28,320
Ağır maden yağları	79,527
Serom ve aşılar	20,076
Sair eşya	1,004,884

İHRACAT

Eşya cinsi	Lira
Yumurta	19,042
Barsak	35,085
Av derileri	92,533
Halı	32,367
Arpa	72,816
Kepek	17,621
Kuru üzüm	208,918
Kuru incir	32,296
Fındık	80,830
Zeytinyağı	20,975
Tütün	729,485
Palamut	49,946
Palamut hülâsası	17,685
Pamuk	24,870
Afyon	62,811
Kereste	23,002
Maden kömürü	31,453
Sair eşya	256,168

Gayrimübadillerin istedikleri olmadı!

(Baş tarafı birinci sayıfada)

mukavelenin tatbiki ile alâkadardır. Bu şartla muhtelit mübadele komisyonu emrine verilmiştir. Hazine menfaati noktai nazarından mukavelenamenin tatbiki dikkat ve alâka ile takip edilmektedir.

5 — Müzayedeye çıkacak malların kıymetlerinin tahmininde iradım % 10 nun esası tutulması: Tahmin işi ziraat bankaları şubelerince ve mütehassıs heyetler tarafından yapılır. Bunun yerine mutlak surette irat esasının kabulü isabetli bir tedbir olamaz.

6 — Gayri mübadillik için yapılacak müracaatlara artık bir nihayet verilmesi:

Bu mesele birçok vatandaşların teşkilâtı esasiye kanunu ile emniyet altına alınan mülkiyet haklarını alâkadar eder. Diğer taraftan Ankara mukavelenamesi yeni bir sınıf gayri mübadil meydana çıkarmıştır. Bunun için bir kanun mahnun olmadıkça bu vaziyet değiştirilemez. Esasen vekiller heyetinin 10 Haziran 930 tarihine kadar müracaat etmiş ve edecek olanların müracaatlarının kabulü hakkındaki kararı da buna müstenittir. Hilâfına hareket etmek hem bu karara hem de teşkilâtı esasiye kanununa mügayir olur.

7 — İcar bedellerinden toplanmış mebaliğin dağıtılması:

Malların mühim bir kısmı satıldığına göre, icarlar her ay azalıyor. Bir taraftan da buna ilân ve satış masrafları biniyor. Binaenaleyh şimdilik bu yerden de tevziat yapılmasına imkân yoktur.,,

İsmail Müştak Bey raporu okuduktan sonra, bazı yerlerde söylenildiği gibi heyetin salâhiyetini tecavüz etmediğini, heyetin kendisine verilen vazifeyi tam bir dürüstü ile takip ettiğini söylemiş, gayri mübadillerin haklarını kaldıracak hiç bir hâdiseye hükûmetin cevaz vermiyeceğini, bundan sonra yapılacak işin maliye vekâletinin kararını beklemekten ibaret bulunduğunu bildirmiştir. Heyete teşekkür edildikten sonra içtima bitmiştir.

Alman meclisi açılıyor

BERLİN, 19 (A.A.) — Hükûmet, gazetelerden önümüzdeki Salı günü açılacak olan Raichstag'a müteallik merasim programının 3 gün sıra ile neşredilmelerini istemiştir.

Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günleri radyolar, tamamile resmî nümayişlere hasredilecektir.

BERLİN, 19 (A.A.) — Diyetin intihabattan sonra şu suretle teşekkül etmiş olduğu resmen bildiriliyor:

Naziler 211, demokratlar ve sosyal demokratlar 83, komünistler 63, millî blok 43, muhtelif 8.

Türk mahsulât ve mamulâtı hakkında

ANKARA, 19 (A.A.) — Türk mahsulât ve mamulâtına henüz pazar olmıyan memleketlere takas tarikile yapılacak ithalâta dair 18-12-932 tarihinde gazetelerde neşredilen ilânın dördüncü maddesinde yazılı memleketler arasına Norveç dahi ilâve edilmiştir.

Mekkeye demir yolu yapılıyor

KAHİRE, (Hususî) — Elmuazzam gazetesinin verdiği malûmata göre Kral İbnissuut hükûmeti ile Hindistan müslümanlarından müteşekkil bir grupu temsil eden Seyit Apdülkadiri Ceylânî arasında Mekke ile Cideyi demir yolu hattı ile yetiştirmek için bir mukavele imzalanmıştır. (Cide — Mekke) demir yolu iki senede nihayet bulacak ve önümüzdeki ikinci teşrinden itibaren inşaat başlıyacaktır.

İmtiyazı alan grup Kral İbnissuut hükûmetine peşin olarak bir milyon ruple vermektedir. Bu para ilerde hattın varidatından tahsil olunacaktır.

izmirde dolu

İZMİR, 19 (Hususî) — Burada şiddetli yağmur ve tolu yağdı. Arkasından da fırtına çıktı. Fırtına gaz depoları üzerindeki Lamarinaları uçurdu.

Tevkif edildi

İZMİR, 19 (Hususî) — İskân memurlarından Fevzi Bey suiistimal ve tahrif suçundan vilâyet idare heyeti kararile tevkif edildi.

İzmirde nâfia işleri

İZMİR, 19 (Hususî) — Vilâyet meclisi nafia işleri için Esnaf bankasından 85 bin liralık istikraz aktine karar verdi.

Yunanistanda zelzele

ATİNA, 19 (A.A.) — Halkidikyada şiddetli bir zelzele duyulmuştur. İerissos ahalisi, dehşete düşmüştür. Kırlarda oturmaktadırlar.

Yüksek iktısat ve ticaret mektebinde

(Birinci sayıfadan devam)

yeti bu türlü vazife harici hareketlere katiyen cevaz vermezler.

Talebe için bir tek vazife vardır: O da müessesenin mânevî şahsiyetine hürmet ve derslerine çalışmaktır. Noksanları görmek ve imkân derecesinde tebdil etmek mektebin azamî inkişafa mazhar olması için karar almak hakkı, yukarıda da işaret ettiğim gibi, derece derece mesul ve salâhiyettar makamlara aittir. Binaenaleyh hiç şüphe yok ki, evvelâ bu gibi toplantıların resmî ve salâhiyetli bir mikyası yoktur. Bu itibarla esasen ehemmiyetli bir şey telâkki etmiyorum. Memlekette her iş için rast gele, şöyle böyle, salâhiyet harici düşüncelere yer verilirse hiç bir işin yürümesine imkân kalmaz.

Ders ihdası, ders lâğvı gibi meseleleri düşünmek vazife ve salâhiyeti nizamnamelerinde tebeyyün ettiği surette mesul heyetlere, yüksek makamlara aittir. Yoksa ulu orta "Biz bunu isteriz, şunu isteme yiz,, gibi rast gele sözler hiç bir kıymet ifade etmez. Yukarıda da söylediğim gibi bütün talebe bu vaziyeti hayretle karşılamış, bana ve müderrislerine karşı teessürlerini izhar etmiştir.

Mektebimiz mezunlarının malî müesseselerde münhasıran yer almalarını elbette isteriz. Ve bütün mektep mezunları, mensupları birlirler ki, idare daima bu gayeye doğru gitmiş ve şahsen buna dair bütün imkânları temin etmiş ve etmiye de çalışmıştır. Bunun için mahiyet itibarile başka mektepleri misal getirmeğe de hacet yoktur.

Gene gazetelerde bir arkadaşımın dediği gibi talebe mektebe ancak okumak için girer. Başka vazifeleri yoktur. Kimbilir içlerinden bir ikisi zevk için böyle mektep haricinde toplantı yapmak ve vakitlerini böyle geçirmek istemişlerdir! Fakat bu, talebemin umumî hayatını alâkadar etmez.

Biz en ziyade disiplini muhafaza memur insanlarız. Ben vazifemi ve hocaları da vazifelerini bu noktadan görmekle mükelleftirler.,,

İŞARETLER

Türkiyede şirket hatları - bahalı nakliyecilik

Türkiyede nakliye işlerile uğraşmak XIX asırda Türkten başkasının imtiyazı haline girdi. Deniz nakliyeciliği olsun, kara nakliyeciliği olsun devletin elinden çıktı. Yabancı şirketlerin birer kazanç vasıtası haline girdi. Dünyanın bir çok yerlerinde büyük nakliye işleri devletleştirilmeğe başlandığı zamanda Türkiyede iş tamamen aksi oldu. Bunun sebebini burada anlatmak istemem, kendisini yabancı sermayelerin istismarına terkeden Osmanlı imparatorluğu ne bir nakliye siyasetine, ne de millî iktısat unsurları hakkında bir fikre sahipti.

Başka memleketlerde demiryolu millî iktısadın bir bağı sayılırken Osmanlı ülkesinde nakliyecilik bir kazanç vasıtası addolunurdu.

Türk kurtuluş hareketinin iktısat cephesinde en keskin, en göze batan tarafı nakliye işlerinin devlet tarafından halk hesabına istismar edilmesidir. Vakıa bugün Türkiyede devlet tarafından işletilen hatlar ecnebî sermayesile teşekkül etmiş olan hatlardan daha uzundur. 1923 denberi Türkiye hudutlarında her gün, bir kilometre mesafede kazma işliyor, ray döşeniyor, dingil dönüyor, lokomotif düdük çalıyor. Her gün bir kilometreden daha fazla demiryolu, demiryolculuk işinde Türkiyeye yepyeni bir rekor kazandırmıştır. Fakat, bütün bunlara mukabil Türkiyenin bütün hatları devlet eline geçmiş değildir. Osmanlı imparatorluğunun verdiği imtiyazlara dayanarak işlemektedirler.

* * *

İmtiyazlı şirketin işleme şartı, devlet demiryollarının işleme şartlarından tamamen ayrıdır. Şirket hatları, bütün dünyada olduğu gibi bizde de hissedarlarının sermaye kârını temin etmek mecburiyetindedir. Halbuki devlet hatları, bu işi umumî hizmet olarak yaparlar. Şirket hatları nakliye işinde devlet demiryollarına nazaran yüzde beş yüz fazla ücret almaktadır.

Misal olarak Aydın demiryollarını ele alalım:

Bu hatta tarifeler iş esasına göre kurulmuş esaslara dayanmaktadır. Geçen seneye nazaran hayat pahalılığı yüzde yirmi iki derecesinde düşmüştür. Bu, şu demektir, geçen seneye nazaran bu sene eşya fiatleri biraz daha düşmüştür. Bunu 10 sene evvelki vaziyetle kıyas ederseniz başka bir netice alırsınız.

Ödemişten İzmire yumurta nakleden bir zat şunları anlatıyor.

"— İzmirle Ödemiş arası 120 kilometredir. Nakliye masrafı bin kuruştur.

Sandık ve talaş darasını çıkarırız yumurta başına nakliye masrafı 20 para düşüyor. Halbuki İzmirde yumurta toptan 30 paraya satılmaktadır. Demek ki biz yalnız demiryolları hesabına çalışacağız.

Bir başkası anlatıyor:

"— Fasulyanın toptan okkası 3 kuruştur. Fakat bunun nakliye masrafı okka başına 60 para düşüyor. Bu ne biçim nakliye işidir?

Şirket hatlarının devlet hatlarile bir olamıyacağını biliyoruz. Fakat bu hatların işleme mantığını anlamak müşküldür. Tarifeleri herhangi bir imtiyazla elinde bulunduran bir şirket eşya nakliyesinde aldığı bu vaziyetle bir defa millî iktısat cihazının yapıcısı olmaktan çıkıyor. Millî iktısat cihazında bozguncu oluyor.

İkincisi, bu yüksek tarife vagonların boşuna dingil aşmdırmasına sebep oluyor. Tabiî bunun bir neticesi de şirketin umduğu kârı elde edememesi ile neticeleniyor.

Şirketlerin kendi kârları için düşünecekleri şeyleri kendilerine bırakalım, fakat millî iktısat cihazını düzeltmek vazifesini üstüne alan hükûmetin tarifeleri başından nihayetine kadar göz geçirmesi artık bir zaruret haline girmiştir.

Sadri Etem

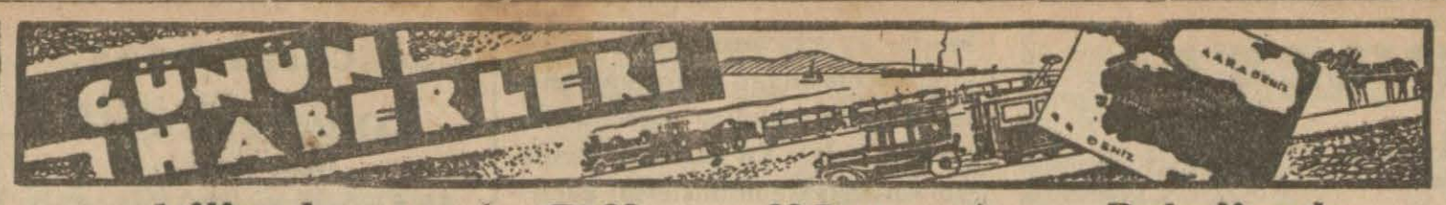

Adliyede

Köfteci

On iki seneye mahkûm oldu

Beyoğlunda "Santral,, sinemasının yanında Mustafa isminde birisini öldürmekten sulu köfteci Fazlı, bir müddet evvel İstanbul Ağırceza mahkemesinde on beş sene ağır hapsa mahkûm olmuş, Fazlı, karar bildirilince cezalandırılmasından muğber olarak, mahkeme heyetine karşı yakışık almıyacak bir takım şeyler söylemişti. Bunun üzerine hakkında derhal zabıt tutulmuş, mahkeme heyetini tahkir ettiğinden dolayı da, İstanbul ikinci ceza mahkemesince muhakemesi görülmüş, altı ay hapsına karar verilmişti.

Fazlının Mustafayı öldürdüğü için on beş sene hapsına dair verilen hüküm, temyiz mahkemesince bozulmuş, bozmıya uyulmuş, dün Ağırcezada yeniden muhakemesi yapılmıştır.

Neticede, bu ceza müddeti, on beş seneden on iki seneye indirilmiştir. Maktülün varislerine de iki bin lira tazminat verecektir.

Taş mikroplu olduğu için

Geçenlerde, hapisanede Murat isminde bir mahkûmun bir arkadaşile kavga neticesinde yaralandığını, birkaç gün sonra öldüğünü yazmıştık.

Bir taşla yaralanan ve bu yaralanma tesirile ölen Muradın cesedinde yapılan otopsi, kendisinin tetanos hastalığından öldüğü hakkındaki teşhisi teyid etmiş, Tıbbıadlî, taşta bulunan tetanos mikrobunun ölüme sebep olduğuna dair rapor vermiştir.

Murada taşla vuran hakkında ölüme sebep olmak maddesinden tahkikat yapılmaktadır.

Belediye memurları beraet ettiler

Istanbul birinci ceza mahkemesinde, bazı belediye memurları aleyhindeki bir dava neticelenmiştir.

Dava, kullanılmış sinema biletlerinin ikinci defa satılmış olması işini örtmek için hakikate zıt zabıt varakası hazırlamak ve sinemaya biletsiz adam kabulüne göz yummak davasıdır. Bu suretle "Darülâceze,, nin zarara uğratıldığı noktasından, "Darülâceze,, müfettişlerinden bazıları aleyhinde takibat yapılmıştır.

Muhakeme neticesinde, iddia sabit olmamış, muhakeme edilen Ihsan, Azmi, İsmail, Hasan, Haydar, Emin, Ali Emin ve Aziz Beyler, beraet etmişlerdir.

Gümrükte

Mühim bir kurnazlık

Parça mı, paçavra mı?

İstanbul gümrüğünde son aylar içinde çok mühim bir gümrük resminden kaçırma işi yapılmaktadır.

İstanbul gümrüğü muhafaza müdürünün dikkatli kontrolu neticesinde yekûnu milyona yaklaşan gümrük resminden kaçma işi nihayet anlaşılmış ve bu işleri yapanlar aleyhinde takibat başlamıştır.

Mesele şudur:

İstanbulun yüksek sermayeli bir firması Avrupa, ve Amerika ile eski elbise işi yapmaktadır.

İlk zamanlarda muntazaman eski elbisenin tabi olduğu gümrük resmini vererek memlekete eski elbis gtirm bu firma ndense son aylarda bir kurnazlık düşünmüştür.

Bu kürnazlığı iyic tatbik edebilmek için Avrupa ve Amerikadaki muamele yaptığı firmalara da haber vermiş o tarihten sonra gönderilecek elbiselerin parça parça sandıklarda gönderilmesini bildirmiştir.

Bu emir üzerine o müesseseler de elbiselerin kollarını ayrı bir vapurda, pantalonlarını ayrı bir zamanda, yeleklerini de ayrı bir vakitte göndermiye başlamışlardır.

Dikişleri sökük vaziyette bulunan bu elbiseler İstanbuldaki firma tarafından eski paçavra ismi altında gümrükten geçirilmekte ve ona göre resi mverilmektedir. Halbuki elbisenin gümrük resmi ile paçavranın gümrük resmi arasında çok büyük fark vardır.

Nitekim bu firmanın şimdiye kadar yaptığı muamelenin gümrük resmi yekûnu da bir milyon liraya yaklaşmaktadır.

Gümrük idaresi bu vaziyetten haberdar olunca derhal tahkikata başlamış ve firmanın yaptığı kurnazlığı iş üzerinde tespit ederek kanunî takibata girişmiştir.

Öğrendiğimize göre diğer bir müessese de iki sene evel ayni işi yapmış v o zaman gümrük idaresi ile tüccar arasında büyük bir ihtilâf çıkmıştır.

Tüccar şûrayi devlete müracaat ederek bu elbiselerin parça resmine tabi tutulacağı hakkında bir karar almıştır.

Ondan sonra bir müessese ikinci defa olarak şûrayi devlet kararından istifade etmek için ayni işi yapmış ise de şûrayi devlet ikinci kararında; ilk kararın yalnız bir defaya mahsus olduğunu ve ikinci muamelenin elbise resmine tabi tutulması lâzım geleceğini bildirmiştir.

Bunun üzerine gümrük idaresi de bu tacirden elbise resmini almıştır.

Yeni yakalanan müessese şurayi devletin birinci kararına istinat etmek istemişse de dinlenilmemiş ve derhal gümrük resminin verilmesi istenmiştir. Müessese gümrük resmini vermediğinden mahkemeye vrilcektir.

Nazım Hikmet Beyin muhakemesi

"Gece gelen telgraf,, isimli kitabından dolayı Nazım Hikmet bey aleyhinde açılan dava sebebile, dün kendisinin tevkif edildiğini yazmıştık. Muhakemenin ne zaman başlıyacağı henüz belli değildir.

Belediyede

Ağaçlar

Rastgele şuraya buraya dikilemez

Hiç bir bilgiye istinat etmeden şehirin muhtelif taraflarında gayri muntazam surette sokaklara ve yollara ağaç dikildiği görülmüştür. Belediye dün şubelere gönderdiği bir emirle, bundan sonra, esas itibarile şehir için faydalı olan ağaç dikme işine dikkat edilmesini ve belediyeden harita ve izahat alınmadan ağaç dikilmemesini bildirmiştir.

Kimsesizler yurdunun nizamnamesi

Galatada açılacak kimsesizler yurdunun nizamnamesini hazırlamak üzere dün Vali ve Belediye reisi Muhittin Beyin riyaseti altında bir komisyon şehir meclisi salonunda toplanmıştır.

Toplanmada belediye reisi muavinlerinden Nuri, iktısat müdürü Asım Süreyya, Maarif müfettişlerinden Hilmi, hapishane müdürü İbrahim Zati, sanayi müdürü Refik, maarif müdürü Haydar, doktor Fahrettin Kerim, ticaret mektebi muallimlerinden Servet, Hâkimiyeti Milliye yatı mektebi müdürü Fehmi, Dumlupınar yatı mektebi müdürü Hüsnü Beyler bulunmuşlardır. Toplantıda Hilmi, İbrahim Zati Beylerin hazırladıkları talimatname projeleri okunmuş, vurdun vaziyeti ve idare şekli hakkında görüşülmüştür. Yakında ikinci bir toplantı daha yapılacaktır.

Tıp salnamesi

Maarif Vekili doktor Reşit Galip Bey tıp fakültesi talebe cemiyeti tarafından çıkarılacak olan tıp salnamesinin fahrî reisliğini üzerine almış, ve yazı yardımlarında bulunacağını vadetmiştir. Salnamede fakültenin eski diğer hocalarının resim ve hayatları kliniker seriyat tekâmülleri, tıbbiyelilerin hüriyet mücadeleleri, cemiyetin tarihçesi ve birçok yazılar bulunacaktır. Salnamenin güzel bir surette çıkması için çalışılmaktadır.

Ağır cezaya verildiler

Himmet, Ismail, Abdurrahman isimlerinde üç kişi aleyhindeki bir dava, dün Istanbul birinci ceza mahkemesinden ağır ceza mahkemesine verilmiştir.

Dava, çalmak ve esrar taşımak davasıdır. Dava, ağır ceza mahkemesinin salâhiyeti dahilinde görüldüğünden, ceza mahkemesinden oraya gönderilmiştir.

15 Yıl evelki VAKIT

20 Mart 1918

— Kafkas cephesinde ahiren ordumuz tarafından istihlâs edilen yerlere tayin edilen memurini mahalliyenin ilk kafilesi dün hareket etmiştir.

— Son yirmi dört saat zarfında İstanbul şehri ve civarında lekeli hümma musabı yirmi altıdır.

— Çapada sakin Zehra Hanım bikes çocuk misafirhanesinden evlâdı manevi olarak aldığı üç yaşalrında Samiye binti Ömer nam çocuğu üstünü girletmemesi için kızgın maşa ile bacaklarını ve vücudünü yakarken öldürmüştür.

Ticaret ve iktısat

Türkiyenin umumî maden vaziyeti

Ticaret odası Türkiyenin umumî maden vaziyetini gösteren bir kitap hazırlamaktadır. Bu kitapta memleketimizde ne kadar maden olduğu, hangilerinin işletildiği gösterilecektir. Oda bunun için birçok vilâyetlerdeki ticaret odalarına müracaat ederek malûmat istemiştir.

Gelen malûmat tasnif edilerek hazırlanmaktadır. Dün de İzmir ticaret odasından malûmat gelmiştir.

Bu malûmata göre cenupta, Antalya ve Mermerise kadar olan havalide, şimalde Bandırmaya kadar olan mıntakada birçok krom madenleri vardır.

Cenuptaki madenler ile Balıkesir — Kütahya yolu üzerindeki madenlerde işlemektedir. İzmir ticaret odasının verdiği rakkamlara göre cihan krom maden istihsalâtı 250 bin tondur. Bunun mühim kısmı da Afrikadan çıkarılmaktadır.

Memleketimizden 1932 senesinde çıkarılan krom madeni ise 50 bin tonu bulmuştur.

Sanayi erbabının nelere ihtiyacı var?

İstanbul ticaret odası bütün sanayi erbabının nelere ihtiyacı olduğunu gösteren bir rapor hazırlamaktadır.

Bu rapora yazılacak malûmat için her sanayi erbabının ayrı ayrı fikirleri sorulmuştur. Gelen cevaplar tasnif edilmektedir.

Tasnif işi bittikten sonra hazırlanacak rapor bütün sanayi erbabının dileklerini göstermek itibarile çok mühim olacaktır.

Moskova ihracat müzesi

Moskovada ihracat müzesi namında bir müze açılmıştır. Bu müzede Rus ihracat emtaası teşhir edilmektedir. Müze tertip heyeti tarafından İstanbul ticaret odasına da Emtaa hakkında malûmat gösteren broşürler gönderilmiştir.

Tiftik resminden şikâyet ediliyor

Bazı tacirler İstanbul ticaret odasına müracaat ederek memleketimizin belli başlı satma maddelerinden olan tiftikten fazla duhuliye resmi alındığını, buna mani olunmasını istemişlerdir.

İsveçte tütün resmi

İsveç hükûmeti, gerek İsveç için de işlenen gerekse hariçten gelen tütünlere yeniden bazı isim koymuştur. Ticaret Odası memleketimizi alâkadar eden bu havadisi tacirlere bildirmiştir.

Almanyada yeni bir nezaret

Alman hükûmeti (Millî propaganda nezareti) isminde yeni bir vekâlet kurmuştur. Bu vekâletin vazifesinin başında iktisadî işlerle uğraşmak vardır.

Vekâletin hazırladığı ilk propaganda broşürleri İstanbulda alâkadarlara gelmiştir.

İhracat ofisinde

İhracat ofisi raportörlüğüne tayin edilen iktısat vekâleti müşavirlerinden Şefik Bey dünden itibaren yeni vazifesine başlamıştır.

OSMANLI DEVLETİ ÖLÜRKEN...

Muharriri : Celâl Nuri

İktibas,nakil, tercüme hakları mahfuzdur .

Mahallebici Beyden, âpacıdan izciye, sporcuya

Hacı Asım Efendiyi çok severim. Yaşı altmışı çok geçmediği halde seksenlik görünür. Öksürüklü ve tıksırıklıdır. Uzun boyu biraz kavislenmiştir. Kulağı az işitir; gözü az görür. Sigara, nargile, enfiye ve kahve müptelâsıdır. Daima üşür. Yazın iki yünlü fanile, kışın yarım düzüne fanile giyer. Hırka, zıbın, pamuklu, kürk mutadıdır. Mütemadiyen tavla ve iskambil oynar. (İskambil aşçıların oyunudur.) Hava cereyanından korkar. Umacıdan korkar. Büyüden, nazardan ürker. Çarşamba karısının adını duyunca benzi solar.

— Hacı Efendi, ya asker olsaydın.....

Hacı Asım Efendi civar lüks köylerden birinde oturur. Yıllar oluyor ki köşküne gitmemiştim. Geçen gün hususî bir daveti üzerine ziyaret ve ziyafetine gittim. Eski ve kocaman bir berhane. Çamurlardan geçtik. Selâmet kapısına vardık. Köşkün etrafındaki otuz dönümlük kadar arsa veyahut tarla, efendinindir. Bu tarlada gürbüz, uzun boylu, kalın kemikli, kıp kırmızı suratlı on kadar çocuk sporu andırır oyunlar oynuyorlar.

— Merhaba, Hacı Asım Efendi amca!

— Merhaba, azizim.

— Hacı Efendi, bu mahsul bu bereket kimin?

— Şu Cemal, şu Celâl, şu Kemal kızımın çocukları. Şu Hikmet, şu Necdet oğlumunkiler. Ötekiler de arkadaşları. Hepsi Galatasaraylı.

Hacı Efendi bunları çağırdı:

— Geliniz, bey amcanızın elini öpünüz.

Divanhanede azametli bir kok sobası yanıyor. Çıplak denecek derecede hafif ve az giyinmiş bu küçük beyler pat, küt, pat küt.... bahçede talim yapıyorlar gibi divanhaneye girdiler. Orası bir evin içi mi, avlusu mu? Haberleri yok. Hepsi büyük, iri. Elimi öpmediler. Lâkin sıktılar. O kadar kuvvetli mahlûklar ki on el darbesinden sonra avcum ağrıdı. Sesleri gür, yüksek; tellâl gibi bağırıyorlar. Efendi babanın yengeç bacaklarına mukabil bunların bacak, ayak, el, parmak ve tırnakları dümdüz, uzun, büyük. Efendi babanın iki parmak kalınlığında fanile donu sarkıyor. Bunların ise dizleri çıplak ve yaralı. Kadîm (Altın ordu) neferleri olsa olsa böyle olur.

Küçük, lâkin iri beylerle, çok değil, bir çeyrek saat sohbet ettik. dillerini pek anlıyamadım. Çünkü hep spordan bahsediyorlar. Bir cami kadar geniş divanhanenin kendilerine dar geldiğini anladım. Hava, açıklık istiyorlar. Dara gelemiyorlar. Hem Hacı Asım Efendiyê, hem torunlarına: —Ben bu yaşta iken, o zaman Sultaniye denilen Galatasarayda, spor kelimesini bilmezdik. Yalnız haftada iki kere, yarımşar saat, Faik Bey isminde bir muallim bize hafif el. ayak talimleri yaptırırdı ve biraz da demirde dönerdik. Bu zatın Mösyö Cemal isminde Fransız dönmesi bir de yamğı vardı. İşte o kadar. Cimnastik dersinden yan çizmek bir cezayı müstelzim değildi. Cimnastik ciddî bir meşguliyet sayılmazdı.

* * *

Fransızca atalardan kalma bir söz var: "Fort comme un Turc,, "Türk gibi kuvvetli,,. Osmanlı devleti nin sonlarına doğru bu darbı mesel yalan çıktı. İşte nümunesi, Hacı Asim Efendi. Bizim nesil ekseriyetle mahallebici beylerden. cici beylerden, lâpacılardan ibaretti. Üşürdük. Lâla ile sokağa çıkardık. Çok giyinirdik. Fazla nezle olurduk. Lüzumundan ziyade öksürürdük. Askerliğe elverişli değildik. Yatakta çok örtünürdük. Yürümemiz azdı. Spor kelimesi lehçemize girmemişti. Spor, bizce cambazlıktı. Eski alâturka sporlar bizim çocukluğumuzda metruktu. Binici değildik. Bol bol mahallebi yerdik. Çikulâta, çocukluğumuzda, kıttı. Şimdiki gibi Anadolu köylerine kadar yayılmamıştı. Çoğumuz bu nesnenin adını bile bilmezdik.

Ben erkeklerden bahsediyorum.

Osmanlı devleti ölürken kızlar bütün bütün kan züğürtü idiler. Ser meyvası, zavallılar. Bacaklar, ekseriyetle, İstanbulda, mukavvesti. Hanım ablâlar! Ah, bu zavallılar... Çok otururlardı, çok cıgara içerlerdi, lüzumundan ziyade abur cubur yerlerdi, kahve tiryakisi idiler, âlemden haberleri yoktu, okumaları azdı, hepsi sinirli idiler. Türk kadını, o devirde, Türk erkeğinden tam 36 kat geri.

* * *

Osmanlı devleti böyle sürklene gelsin, hayatta ufak bir değişiklik yüz gösterdi. Aksaray beyleri, Şişli ve Kadıköy hanımları türedi. Hem mantar gibi.

Aksaray beyinin mutlaka o semtli olması şart değildir. Aksaray beyi frenkçe bilmez. Lâkin Avrupa hayatını candan, gönülden takdir ve taklit eder. Potin giymez, iskarpin kullanır. Çorapları "elvan,, dır; şu kadar ki bağ usulünü henüz öğrenmediğinden biçare çoraplar düşer. Kravatı kocamandır ve üzerinde bir çarşı elması parlar. Elbisesi alafrangadır. Lâkin provaya dikkat etmediğinden yakası pottur. Size ben olanca teferrüatile Aksaray beyini tarif ve tavsif edecek değilim. Üst tarafını da siz kıyas ediniz. Aksaray beyinin haricî kıyafeti böyle alafranga ise de gömleği, donu eski biçimdir. İç çamaşırına ehemmiyet vermemiştir. Aksaray beyi Beyoğlunda Yani lokantasına müdavimdir. Garsonların adlarını bir bir bilir: Koço, Niko, Yorgi ve saire. Beyefendi orada mutlaka gratenli makarna ile biftek yer ve glık glık bira içer. Jambon yemez. Jambon haramdır.

Halbuki şimdi jambon ve her çeşidinden hınzır eti taammüm etmektedir. Ankarada köylülerin domuzcu dükkânlarına girip:

— Mösyö, 25 kuruşluk "cambun,, ver; dediklerini defalarla duydum.

.... Aksaray beyi biraz paralı ise, mutlaka, Tarlabaşında, Bursa sokağında, Leh sokağında metres kiralar ve ince yaşar. Aksaray beyi kapatmasından Rumca kelimeler ve hattâ türküler öğrenir. Balozlara gider. Yıl başında Rumların Apokriya cümbüşlerini kaçırmaz.

Ah! efendim, nur içinde yatsınlar, Mahmut Sadık ve Ahmet Rasim bunları ne iyi bilirlerdi; kendileri bir dereceye kadar onlardandı; kulakları çınçın çınlasın, Hüseyin Rahmi bu beyleri ne yakından tahlil etmişti! Benim malûmatım eksiktir.

Fakat Aksaray beyi Fransızca bilmez. Bir genç Fransızca öğrenirse bu makuleden çıkar. O, artik, Rumdan, Ermeniden metres tutmaz. Acı ve tatlı su frenklerile görüşür. Temps ve Matin gazetelerini okur.

..... Şişli ve Kadıköyün küçük hanımları, nisa taifesinin içinde, Aksaray beylerinin karşılıklarıdır. Bunlar dikişçilerin ve modistlerin kıymetli yardımlarile Avrupa medeniyetini kapı aralığından, lâkin gözlerile görmüşlerdir. Frenk mürebbiyelerden ders alanlarsa bu makuleden hariçtirler. Oonlar daha yüksektir. Flirt yaparlar, hiç bir vakit kortes yapmağa tenezzül etmezler. Fransız romanlarının âlimesidirler. Pierre Loti bunları aslâ ve kat'a anlamamıştır. Bu Fransız edip ve boyacısının piyasaya fırlattığı Desenchantée tipi tepeden tırnağa kadar hayalîdir. Asıl tip, henüz tasvir edilmemiştir ve bu gidişle edilemiyecektir de.... Çünkü o neslin gören gözleri kapanmakta acele ediyorlar; çabuk ölüyorlar.

Artık ne Aksaray beyi kaldı, ne Şişli, Kadıköyü ve Moda hanımı. Spor ve sinema kalın birer silindir gibi bu tabakaların üzerinden geçti. Modernizm sekiz nala ilerliyor. An'ane çürüdü, koktu, süprüntüye atıldı ve hattâ unutuldu. İtikat, iman, his büsbütün değişti. Yeniliğin hududu görünmüyor. Millet yeniliğe kanamıyor.

İki tabaka hasıl olmuştur: Çarşaflı, tersine kasketli bir abur cubur tabakası; bugünkü tecedütleri az gören, eksik gören bir tabaka.

On, on beş sene sonra birincisinden iz bile kalmıyacak.

Fakat o zaman ikinci tabaka ne olacak? Bilmiyorum.

Celâl Nuri

Türk Maadin

Şirketinden :

Şirketimizin umumî heyeti Nisanın 22 inci Cumartesi günü saat 11 de Şirketin idare merkezi olan Galata'da Ahen ve Münih Hanının 4 üncü katında 1 ve 2 numaralı yazıhanede adi surette toplanacaktır. Vekâleten veya asaleten en az yüz hisseye sahip olanların hisse senetlerini içtima gününden bir hafta evel şirketin idare merkezine teslim ile mukabilinde makpuz almaları rica olunur.

Ruznamei müzakerat :

1 — idare meclisinin ve Murakıbın raporlarının okunması,

2 — Şirketin mevcudat defteri ile 1932 senesi bilânçosunun ve kâr ve zarar hesabının kabulü ve idare meclisinin ibrası.

3 — 1933 senesi için bir Murakıp tayini ile tahsisatının tespiti,

4 — 1933 senesinde idare Meclisi azalarına verilecek aidat mikdarının tayini,

5 — Şirket namına teferruğ edilecek maden ruhsatnamelerinin imtiyazlarının, gayri menkul mallarının takrirlerini kabule mezun Meclisi idare azasının tayini,

6 — Ticaret kanununun 323 ve 324 üncü maddeleri ahkâmına tevfikan Meclisi idare azasına mezuniyet ve müsaade itası

Ticaret odası kongresi bitti

iktısat vekâletine gönderilecek rapor

İstanbul Ticaret ve Sanayi odası senelik kongresinin son toplantısı dün odanın büyük salonunda yapılmıştır.

Dünkü toplantıda sanayi encümeninin hazırladığı rapor okunacağı için İstanbulda sanayi işi ile uğraşanların hemen hepsi hazır bulunuyordu. Konuşmaya Kâzım Ziya Beyin reisliği ile başlandı.

Eski zabıt okunduktan sonra sanayi encümeninin hazırlamış oldu ğu rapor okundu.

Bu raporu hazırlıyan sanayi encümeni, sanayiin bütün şubelerinden seçilmiş birer murahhastan ibaretti. Ayni zamanda memleketin tanınmış iktisatçıları da bu encümende aza bulunuyordu.

Bu sebepten rapor çok büyük bir dikkatle hazırlanmıştı. Encümen dileklerini 14 madde halinde toplamıştı:

Bunlar da:

1 — Sanayi inkişafı, esasları, teşvik istikametleri.

2 — Himayenin lüzumu ve nasıl olması lâzım geldiği.

3 — Himaye şekilleri.

4 — Teşviki sanayi kanununda tadilât ve muafiyet listeleri.

5 — Sanayi kredi bankası kanunu.

6 — Gümrük tarifesi kabul muvakkat sistemi.

7 — Muamele vergisi.

8 — Fazla istihsal.

9 — Nakliye tarifeleri kara ve liman dahili.

10 — Muharrik kuvvetler.

11 — Sınaî tedrisat, mütehassıs amele yetiştirmek.

12 — Rasyonalizasyon.

13 — Vahdeti merci

14 — Muhtelif dilekler.

Bu rapor okunduktan sonra reis tarafından itiraz olup olmadığı sorulmuş hiç kimse sesini çıkarmamıştır.

Bundan sonra reis yerinde oturan Kâzım Ziya Bey kürsüden inmiş ve yerini birinci reis Kara Osman zade Suat Beye terketmiştir.

Suat Bey kürsiye çıkınca raporu reye koymuş ve:

— Aynen iktısat vekâletine göndermek üzere temennilerin kabulü nü istiyenler ellerini kaldırsın.. demiştir.

Bütün aza tarafından el kaldırmak suretile rapor kabul edilmiş ve iktısat vekâletine gönderilmek üzere ticaret odasının teşebbüsler de bulunmasına karar verilmiştir.

Suat Bey bundan sonra rüznamede hiç bir şey olmadığını söylemiş ve:

— 1933 senesi ticaret ve sanayi odası kongresini kapatıyorum.. demiştir.

Bu suretle toplantıya nihayet verilmiştir.

Karaya oturan vapur kurtarıldı

Yeşilköy sahilinde sis yüzünden karaya oturan Saadet vapuru dün kurtarılmış ve limana gelmiştir. dünkü nüshamızda Kırlangıç vapurunun karaya oturduğunu yazmıştık, bunda bir isim yanlışlığı olmuştur, oturan Saadet vapurudur.

TAKVIM

	Pazartesi	Salı
	20 Mart	21 Mart
	23 Zilkade	24 Zilkade
Gün doğuşu	6,07	6,04
Gün batışı	18,19	18,21
Sabah namazı	5,15	5,15
Öğle namazı	12,22	12,22
İkindi namazı	15,46	15,47
Akşam namazı	18,19	18,21
Yatsı namazı	19,49	19,51
İmsak	4,28	4,26
Yılın geçen günleri	79	80
kalan ..	287	286

HAVA — Yeşilköy Askeri rasat merkezinden verilen malûmata göre, bugün bulutlu olacak ve şimal istikametinden gâr ve yağmurlu devam edecektir .

Dün en fazla sıcaklık 16, en az 4 de ve hava tazyiki de 752 milimetre idi.

RADYO

Bugün

ISTANBUL

18 den 18,45 e kadar Saz (Vedia Rızanım) — 18,45 ten 19,30 a kadar Orkestr 19,30 dan 20 e kadar Fransızca ders (M dilere mahsus) — 20 den 20,30 a kadar rülbedayi artistleri tarafından temsil — dan 21,30 a kadar Safiye Hanım ve arkaları — 21,30 dan 22,30 a kadar Orkestr jans ve Borsa haberleri, Saat ayarı.

ANKARA (1553 m.)

12,30 - 13,30 Ankarapalâs Orkestresi 18. (18,40 — Muallim Zeki Bey idar deki musiki M. M. talebesinin koralı — - 19,10 Konferans — 18,10 - 19,40 G konseri (Sadrettin Bey tarafından) — - 20,10 Gramofon — 20,10 Ajans habe ve hava raporu.

VIYANA (518,1 m.)

12,30 Konser — 13,40 Plâk — 14,10 konser — 17,45 Konser — 20.20 Konser 21,45 Musiki — 23 Dans.

LEIPZIG (389,6 m.)

7,15 Jimnastik — 7,15 Konser — Konser — 19,30 Piyano orkjestre — Solo — 24,30 Konser

BÜKREŞ (394,2 m.)

13 Plâk — 14 Plâk — 18 Orkestre 18,15 Konser — 19,25 Orkestre — 22,05 musikisi — 22,25 Hafif musiki.

ROMA (441,2 m.)

21 Haber plâk — 23 Konser — 23,55 ber.

BUDAPEŞTE (550,5 m.)

10,15 Plâk konser — 13,05 Balalayko kestresi — 19,10 Konser — 20,40 Filarm konser — 23 Çigan orkestresi.

MOSKOVA (1304 m.)

18,10 Haber — 18,25 Balet — 22 İng çe neşriyat — 22,55 Kızıl meydan — Haber.

VARŞOVA (1412 m.)

13,10 Plâk — 16,50 Plâk — 18 Piy konseri — 19,20 Hafif musiki — Dans.

Yarın

ANKARA (1553 m.)

12,30 - 13,30 Ankarapalas orkestresi 18 - 18,40 Orkestre: Ouverture Le C Bagdat, Fantaisie Manon, Fantaisie d'amoure — 18,40 - 19,10 Gramafon — - 19,40 Viyolonc'elle konseri (Edip B. tar dan) — 19,40 - 20,10 Gramafon — 20,10 jans haberleri ve hava raporu.

VIYANA (518,1 m.)

12,30 Konser — 13,40 Plâk — 14,10 — 16,20 Şarkı — 18 Konser — 20,40 Mus — 21,15 Komedi — 22,30 Mistenget rev — 23,45 Konser.

LEIPZIG (389,6 m.)

21 Konser — 22 Haber — 23,15 Haber musiki.

BÜKREŞ (394,2 m.)

13 Plâk — 14 Plâk — 18 Konser — şarkı — 21,20 Senfonik konser — 22,15 S fonik konser.

ROMA (441,2 m.)

21 Haber — 21,45 Konser — 23 Kon — 23,55 Haber.

BUDAPEŞTE (550,5 m.)

10,15 Askeri bando — 13,05 Konser — Balet musikisi — 20,30 Çigan orkestresi 21,30 Plak — 23,20 Haber ve Piyano.

MOSKOVA (1304 m.)

18,10 Haber — 22 Fransızca — 22,55 zil meydan — 23,05 Haber.

VARŞOVA (1412 m.)

20,30 Musiki — 20,45 Havadis — 21 Halk konseri — 23,15 Dans.

Istanbul Belediyesi

Darülbedayi Şehir Tiyatrosu Temsilleri :

Bu akşam saat 21,30 da

AYNAROZ KADISI

İSTANBUL BELEDİYESİ DARÜLBEDAYİ

Yazan : Müsahipzade Celâl Bey

6 perde tarihi komedi

Halk gecesi

VAKIT'ın Edebî Tefrikası : № 25

Bir Yastıkta Kocayın ..

Yazan: Mediha Münir

Samimî değilsiniz. Hayır, bu sözleri samimî Bedia H. söylemiyor. Emrettiğiniz zaman, sizinle istediğiniz yere gitmek, benim için en büyük zevk ve en büyük şeref olduğunu pekâlâ bilirsiniz.. Meselâ, Yakacığa gitseniz, orada sizi ziyaret etsem; çünkü sizinle ilk defa akacıkta görüştüm.

Bedia gülümsedi:

— Yakacıktan vaz geçiniz.

— Adaya gidelim.

— Hayır, orasını da istemiyorum.

— Peki, nereye gidelim?

— Boğaza gidelim û

— Gidelim.

Nazif için gidilecek yerin ehemmiyeti yoktu. Bedia ile beraber gezmesi, kadını kendine ısındırması, ona yavaş yavaş tesahüp etmesi lâzımdı. Onun yegâne arzusu buydu. Buna muvaffak olacaktı. Eminidi, kendine güveniyordu.

Birden sordu:

— Boğazı sever misiniz?

— Çok severim...

— Ben de severim. Esasen sizin sevdiğiniz bir şeyi benim sevmememe imkân var mıdır?

Bunu evelâ lâf olsun diye söyledi. Fakat o anda, Bedia ile göz göze gelince, bu sözüne kendisi de inandı.

Bedia:

— Artık çıkalım mı? dedi.

— Nasıl emrederseniz.

Çıktılar. Sokakta Bedia geniş bir nefes aldı:

— Oh!.. Hava ne güzel!.

Hava sahiden güzeldi. Yaz geliyordu. Bedia Nazife döndü:

— Hakkımız var, dedi, insan bu havalarda İstanbulun içinde gezmekten sıkılıyor. Kimbilir, Yakacık, Adalar, Boğaz ne güzeldir..

Sizinle bu yaz gezeriz.

— Elbet gezeriz Hanımefendi, gezeceğiz de.

— 7 —

O günden itibaren, Bedia için yeni bir hayat başladı. Ömründe sürmemiş olduğu bir ömrü sürüyordu.

Artık her gün Nazifle beraber çıkıyorlardı. İstanbulun yedi tepesine varıncıya kadar, her tarafı, karış karış gezdiler.

Bedia hüriyetinin zevkini tadıyordu.

Nazif, Bedianın emrine âmade bir sözünden çıkmıyor, ne isterse onu yapıyor, kadının emniyetini, her şeyden evel emniyetini kazanmağa çalışıyordu.

Evelâ, genç kadına karşı, maddî bir arzudan başka bir şey hissetmemişti. Fakat yavaş yavaş, bu hislerine, mânevî duygular galebe etmeğe başladı. Her gün, Bediada, yeni bir meziyet keşfediyor, onun ruhuna nüfuz ettikçe, ne bulunmaz bir kadın olduğunu anlıyor ve kadını kendine bağlamak isterken kendisi Bediaya bağlanıyordu.

Filvâki Nazif ömründe, Bedia gibi bir kadınla görüşmemiş böyle ahbap olmamıştı. Nazifin tanıdığı kadınlar, herkesin kadını idi.

Bir ay sonra, Nazif ümitsizlğe kapldı. Bütün samimiyet, dostluğuna rağmen, henüz Bediayı iyi tanıyamamıştı. Genç kadının ruhuna nüfuz etmek istedikçe, kadının kalbinde, nüfuz edilmez yerler olduğunu anlıyordu. Bedia, derin bir kadındı. Onu anlamış, onunla anlaşmak pek kolay değildi, kolay da olmıyacaktı.

Maamafih bu hal de Nazif için yeni idi ve bu yenlikten zevk alıyordu.

Bedia ile rabıtaları, hakikî bir arkadaşlık hududunu aşmamıştı.

Onunla, dağlarda, kırlarda gezmek..

Evde oturup piyanosunu dinlemek..

Saatlerce baş başa sohbet etmek kitap okumak...

İşte Nazif, bu yaşa kadar tatmamış olduğu bu zevkleri tadıyor ve bunca senedir, barlarda, gazinolarda, bir takım manasız kadınlarla zaman kaybetmiş olduğunu düşünerek, kendi kendine acıyordu.

Bedia da hayretteydi.

Etrafında hürmetkârane dönen, arkadaşlık hudutlarını aşmadan, aşmak istemeden görüşen, konuşan, gülen, eğlenip eğlendiren bu adama hayrandı.

Halbuki o Naziften böyle bir arkadaşlık ümit etmemişti. Şmdi artık, Nazifin dostluğundan ayrı kalacak olsa, üzülecek, hattâ bedbaht olacaktı.

Bugüne kadar kocasından başka bir erkekle bu kadar sıkıfıkı olmamıştı. Fakat bu sıkı fıkılıkta, hiç bir çirkinlik görmediği için de, bu dostluğun devam etmesini istiyordu. Esasen Raşide ona misaldi. Halbuki o, Raşide gibi de yapmıyordu. Bir erkek aradaş bulmuş, yalnızlıktan kurtulmuştu.

Bir an Lâmianın, Montekarloda söylediği sözler hatırına geldi.

Dudak büktü, omuz silkti:

— Çocuk! dedi.

O mes'uttu. Tatlı bir rüyada yaşıyordu Kendini hülyaya kaptırmıştı Hislerini artık tahlil etmek istemiyordu.

— 8 —

Onu rüyasında yalnız bir kişi uyandırıyordu. O da Nevindi.

Nevin, sık sık Bediayı ziyaret ediyor, onu evde bulabildiği günler oturuyordu ve bazen de, beraber sokağa çıkıyorlardı. İstanbulun fakir mahallelerini dolaşıyorlar, muavenete mühtaç olan aileleri, kimsesiz çocukların isimlerini, adreslerini yazıyorlardı.

Bu gezinti, haftada bir iki defa muhakkak yapılıyordu.

(Devamı var)

Konya Halkevinde

KONYA, 19 (A.A.) — Halkevinin bütün komitelerinde faaliyet pek hararetlidir. Temsil komitesi yakında büyük bir müsamere verecektir. Evin tarihî dil ve edebiyat şubesi anket işlerile yakından alâkadar olmakta v karşılıkları Babalık gazetesinde neşredilmektedir. Şimdiye kadar T. D. T. Cemiyetine üç bine yakın fiş gönderilmiştir.

Murahhaslarımız da bulunduğu kongre

Marsilya, 19 (A.A.) — Kadınların hukukî birliğinin feminist günleri merasimine iştirak etmek üzere buraya gelmiş olan Fransız murahhaslarile diğer milletler murahhasları, belediye dairesinde belediye reisi ile belediye meclisi azası tarafından kabul edilmiştir.

DİLİMİZ

Yeni 12 kelimenin Türkçe karşılığı ve kullanılışları

1 — İBDA: Yaratış

Bu güzel eser örneksiz bir yaratıştır.

2 — İBRA: Temizlemek, kurtarmak

Parayı verdim borçtan temizlendim.

Parayı verdim, borçtan kurtuldum. (İbraname yerine temizlenme kâğıdı denilebilir.)

3 — İCMAL: Kısaltma, kısa kesme

Şu yazıları al da kısalt yahu!

Sözünü uzatma kısa kes!

4 — İCRA: Yapma

Nişan aldı, ateş etti, kurşun hedefte yapacağını yaptı.

5 — İÇTİHAT: Görüş, düşünüş

Benim görüşüme göre, bu işin sonu çıkmaz.

İmamı âzamla imam Hanbeli arasında düşünüş farkı vardır.

6 — İDARE: İş başarma, çevirme

İş, başaranın; kılıç kuşananındır.

Şu adam işlerini adamakıllı çeviriyor.

7 — İDDİA: Direnme

Hepsi kendisine itiraz ettiler, fakat Ahmet direndi durdu. Nihayet sözünü kabul ettirdi.

8 — İDMAN: Alışkanlık, güç

Bu adam içkiye alışıktır.

Bu adam küçlüdür. Çünkü güççüdür.

9 — İDRAK: Ermek, olmak, anlamak, bulmak

Başaklar haziranda erer.

İlkbaharda kiraz olur.

Bunları anla!

Yirmi yaşımı bulunciya kadar neler çektim.

10 — İHALE: Üzerine bırakmak

Arttırma neticesinde satın alınacak malar Ahmet Efendinin üzerinde kaldı.

11 — İHDAS: Uydurma, çıkarma

Ona inanma her gün bir yalan uydurur.

Durup dururken hiç yoktan bir kavga çıkardı.

12 — İHRAZ: Elde etmek

Bu adam bu seneki edebiyat müsabakasında birinciliği elde etti.

Mehmet Nurettin Beyin bulduğu karşılıklar

Haber — Salık, haber

Kendisine toplandığımız yeri salık verdim.

Ağam senin kızandan ne haber

Hâdise — olarak (arak eklentisi Türkçede yalnız hal rabıtası yapmaz. Sar'a manasına gelen "Tutarak,, kelimesinde olduğu gibi birden olan bir işi de yapmağa yarar. Buna kıyas ederek olarak kelimesini hâdiseye karşılık koyuyorum.)

Hafıza — Anak (Ak eklentisi dilimizde vücut kısımları için isim yapmağa yarar: Dudak, yanak, damak gibi. Anmak filini yapan bir vücut parçası için de bu anak kelimesi kullanılabilir.)

Saya

Bilmez, okur sayadan

- Yunus Emre -

Hâkim — Kalgay, buyurgan

Hakîm — Bükü

Bükü bir bilgidir.

Evelki listelerde çıkan kelimelerin karşılıkları — Kadıköy lisesi muallimlerinin buldukları karşılıklar

"Dil anketinin başladığı gündenberi K. L. işaretile dil cemiyetinin gönderdiği kelimelere karşılıklar bulan Kadıköy lisesi hocaları (6 - 7 - 8) inci listeye de şu karşılıkları bulmuşlardır:

Gadir — Kıyım

Bana kıyım oldu.

Gaflet — Dalgınlık

Dalgınlıktan uyan

Gaile — Üzüntü

Galebe — Yenme

Ganimet — Kazanç, kılıçpayı

Garaz — ?

Garip — Yabancı

Gavamız — İçindekiler

Gaybubet — İncelikler

Gaybubet — İtiklik

Gaye — Ülkü

Gıda — Besleç

Süt çocukların besleçidir.

Gına — Doyum, usanç; yırlamak

Girdap — Surak

Sandal surağa kapıldı.

Gurur — Burun

Atta karın

Yiğitte burun

Ata sözü

Günah — Suç

Öleç (ecel) kuşu kanat açtı başımda,

Ulu Tanrı suçlarımı bağışla.

Fahiş — Aşırı

Aşırı değerle bir halı sattı.

Fahrî — Gönüllü

Birliğimizin gönüllü reisi

Faide — Yarar

Bu kitap çok yararlıdır.

Fail — Yapar

Bu işin yaparı Ahmettir.

Faiz — Artıç

Parasının artıcı ile geçiniyor.

Fanî — Geçici

Hayat geçicidir.

Fatih — Elalan

Atilâ ünlü Türk elalanlarındandır.

Fâzıl — Yüce

Ali Bey çok yücedir.

Fazilet — Yücelik

Yurt sevgisi en büyük yücelik tir.

Feci — Acıklı

Acıklı bir ölüm

Fecir — Tan

Tan yeri ağırdı.

Feda — Bağışlama

Canımı yurda bağışladım.

Haber — Sağlık

Ahmet Beyi iyi hekimdir diye sağlık verdiler.

Hâdise — Olak

Dünkü olağı duydun mu?

Hafıza — Tutum

Sağlam tutumlu olanlar öğrendiklerini unutmazlar

Hâkim — Üstünç

Hâkimiyet — Üstünlük

Üstünlük bodunundur (milletindir).

Hal —

Halis — Öz, sukatılmamış

Öz Türkçe konuşalım. Ben sukatılmamış Türküm.

Harika — Şaşak

Türk İnönünde şaşaklar yarattı.

Hasılât — Verim

Bugünkü verim tutarı 50 lirayı geçti.

Hassa — Yarar

Durmuş ilâçların yararı tükenir.

Hatır —

Hatıra — Anınç, anak

Sözlerimiz anımcını tazeledi.

Bu armagan sana anak olsun.

Hâkimiyet — Kalgaylık, buyurganlık, buyruk

Hal — Duruş, biçim, şimdik

Halis — Pürüzsüz, öz, duru

Harika — Şaşmaca

Hasılât — Gelir, verim

Hassa — Ayırtı, hasiyet

Suyu topraktan ayıran ayırtı nedir?

Hasiyetli şerbet satıyorum.

Hatır — Gönül

Gönlümü kırdınız.

Hatıra — Armağan, anım

Bir armağan olarak saklayınız.

Onun anımını bu yıl da kutlulayarak andık.

Matmazel Şor niçin dönmüş?

Atinadan aldığımız yeni haberler Matmazel Şor ile M. Papasın firarı hâdisesi etrafında bugüne kadar söylenen ve yazılan şeylerin doğruluğunda şüphe edilmesini icap ettirecek mahiyettedir.

Çok mevsuk bir membadan verilen malûmat, bazı Atina gazetelerinin M. Papas aleyhinde yaptıkları neşriyatın sadece Matmazel Şoru kendisinden soğutmağa matuf olduğunu ve hakikatle alâkası uzak olduğunu bildirmektedir.

Atinanın ciddî ve ağır başlı gazeteleri, bir kaç gazetenin yaptığı bu neşriyatı tekzip etmişlerdir. Esasen, M. Papas aleyhinde yapılan neşriyatta bile, kendisinin hiç bir suçtan mahkûm olmadığı, yalnız bazı ithamlara maruz kaldığı söylenmiştir.

M. Papasın İstanbulda bulunan bazı dostları burada kendisi aleyhinde hakaret âmiz neşriyatta bulunanlar aleyhine dava açacağını söylemektedirler.

Matmazel Şor'un bu neşriyata ne dereceye kadar ehemmiyet verdiği ve bu neşriyatın kendisinin Atinadan ayrılıp buraya glmesinde ne dereceye kadar âmil olduğu da meçhuldür. Matmazel Şor, hiç bir kimse ile bu mesele etrafında görüşmediği gibi görüşmek te istemiyor.

Hususî surette aldığımız haberlere göre, Matmazel Şorun İstanbula dönüşü büsbütün başka sebeplere dayanmaktadır. Evelcede bildirmiş olduğumuz gibi, bu sebeplerin Matmazel Şorun babasile arasında mevcut hukukî vaziyetlerden mütevellit olması ihtimali çok kuvvetlidir.

Diğer taraftan, Matmazel Şor hakkında sahte pasaportla seyahat ten dolayı kanunî muamele yapılacaktır.

Bundan başka, Matmazel Şorun Atinaya kaçışının daha bir çok yeni neticeler vermesi ihtimali de kuvvetlidir.

M. Papasın bir Yunan trupu ile İstanbula geleceği söyleniyor, fakat şimdilik, bunun aslı yoktur.

SINEMA

Fransada Alman filmleri

Berlinde " Tahta haçlar „ menedildi — Pariste Hitleri gösteren havadis gazeteleri ıslıkla karşılanıyor

Paris, Mart (Hususî Muhabirimizden) — "I F. cevap vermiyor,, bütün muvaffakıyetle Pariste gösterilirken Berlinde "Tahta haçlar,, menedildi. Fransızları asıl sinirlendiren mesele bu filmin geçen Eylûlden beri Almanyanın hemen bütün şehirlerinde halktan rağbet görerek aylarca beyaz perdeleri tutmuşken birdenbire 28 Şubatta Başvekil Mösyö "A. Hitler,, in bir emrile sansür edilmesidir. Parisin ince sinema münekkitlerinden biri bu vak'a üzerine uzun bir makale yazmış, kısaca şöy diyor: "Berlinde "Tahta haçlar,, menedildi. Bu suretle Hitlerin Almanyası bütün dünyaya sulhçu olduğunu ispat etti. Bu mânevî harp ilânında ilk kurşunu yiyenin bir Fransız filmi olması çok dikkat verici bir noktadır.Alman filmlerine kollarımızı açmanın zamanı geçmiştir. Onlar bize ne türlü muamele ediyorlarsa bizde onlara o suretle mukabele etmeliyiz...,,

İşte ben muharririn bu son cümlesi üstünde durmak istiyorum. Eğer Fransızlar Alman filmlerinin gösterilmesini menetmeğe kalkışacak olurlarsa Alman sinema sanayii bundan adam akıllı müteessir olacaktır. "Ufa,,nın vaziyetini düşünün, bütün filmlerini iki nüsha: Fransızça ve Almanca çeviren bu mühim kumpanya çalışma sahasını yarış ettirmek mecburiyetin de kalacaktır. Alman filmlerinin Fransız piyasasını nasıl sardıklarını anlatmak için kısa bir zaman da gösterilen filmlerin adlarını sayayım:

Üniformalı genç kızlar, Emil ve Polis hafiyesi, ismini kaybeden adam! Hamburg geceleri, kayıktaki 8 kız, cani, bayıltıcı zehirler, mavi ışık, güzel Mavi Tuna, gizli vazife, Ren nehrinin öte tarafında güneşe doğru, kübik palyaço, evlenme seyahati, bir gece şarkısı, paraya lüzum yok ve saire...

Fransadan Alman hududuna giren Fransız filmlerinin adedine gelince her halde bir senede onu geçmez. Pariste seyircilerin "Ufa,,nın filmlerini halis Fransız filmi imiş gibi alkışladıklarını gördüm. Sinemayı seven Fransız dostlarımın: — Biz galiba hiç bir zaman sinema tekniğinde Alman ve Amerikalara yetişemiyeceğiz.. diye kederlendiklerine şahit oldum.

Müzik cihetinden, fotoğraf ve ışık, nihayet sahneye konuş ve ses tarafından Alman filmleri Fransız filmlerile mükayese edilemiyecek mükemmelliktedir. İtiraf edeyim ki, bu fark ben İstanbulda iken gözüme şiddetle çarpmıyordu. Zira bizde gösterilen Fransız filmleri en iyileridir. Fakat Pariste sinema salonlarının beyaz perdelerini aydınlatmaktan ziyade karartan, her cihetten bozuk, bir sürü manasız film gördükten sonra fikrimi değiştirdim.

Ren nehrinin öte tarafından gelen eserler her defasında bir yenilik getirirken, Pariste yapılanlar feci surette yerlerinde sayıyorlar ve hattâ....

Yazımı bitirmeden son günlerde hemen bütün sinema salonların da şahit olduğum bazı nümayişleri anlatayım: Havadis gazeteleri gösteren sinemalarda son Alman mebus seçmeleri, Hitler alaylarının resmi geçitleri ıslıkla karşılanıyor. Hattâ Reisicümhur Hindenburg'un reyini vermek için seçme salonuna geldiğini gösteren sahnede seyircilerden birinin yüksek sesle: — Buna mutlak voronof aşısı yapmışlar! dediğini işittim.

Bütün salon halkı bu fikre kahkahalarla iştirak etti.

Fena bir tali neticesi "Tahta haçlar,, Amerikada Fransa borcunu vermediği için, Macaristanda da fazla sulhçu olduğu için menedilmiştir.

A. Fuat

SARIŞIN KIZLAR

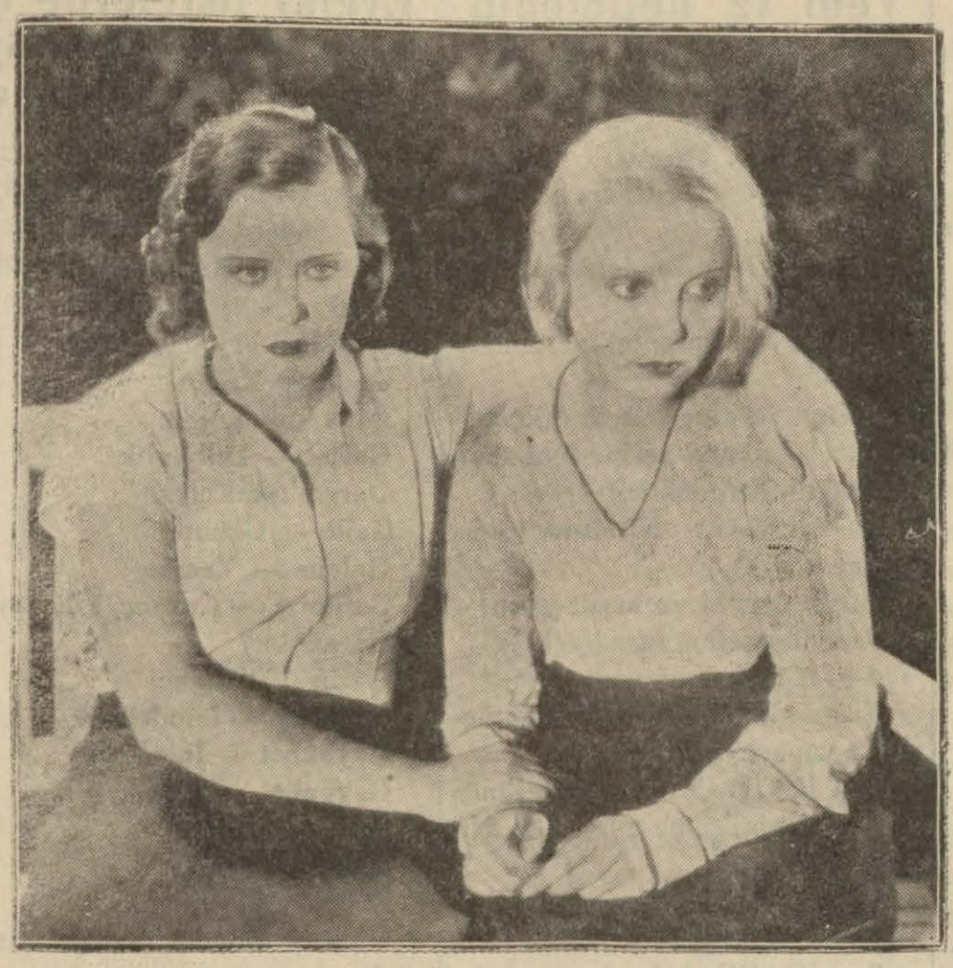

• Sarışın Kızlar Ticareti „ filminden

Sarışın kızlar ticareti; hayatın parlak eşkâli zahiriyesinin celbettiği güzel, genç saf kızları menfaatlerine âlet eden bir takım sergüzeştçi kimselerin hayatta oynadıkları meş'um rolü ve bu zavallıları tuzaklarına düşürdükten sonra avuçlarının içinde tutmak için ne gibi vesaite müracaat ettiklerini gösterir çok calibi alâka bir mevzudur. Madam Klug isminde biri, safiyetlerinden istifade ettiği kızları kendine simsarlık eden ahlâksız Lipkoviçin delâletile elde etmektedir. Bu suretle mekteplerinden kaçan iki güzel ve dilber kızı da tuzağına düşürmüştür. Kızların mektepten kaçıp kayboldukları polise haber verilmiş ve polis çoktan şüphelendiği Madam Klug aleyhine takibata başlamıştır. Madam Klug bu suretle elde ettiği 8 kızı takibattan kurtulmak üzere Berlinden kaçırarak Saray Bosna tariki ile Dalmaçya sahilinde Ragozaya götürür. Yolda, kızlardan birine âşık olan bir delikanlı onları takip eder. Bu hararetli aşk yüzünden çalıştıkları Mulen Rujda keşfelonan Madam Klug, kızları beraberine alarak sıvışır. Fakat genç ile polisin heyecanlı ve şiddetli takibat neticesinde bunları ele geçirecekler.

Bu film bu Çarşambadan itibaren Operada gösterilecek.

İKİ MES'UT KALP

Bravn marka otomobiller acentası olan Bauman, acentayı teftişe gelen mal sahibini evine davet eder. M. Bravn gelmeden evel, Efendi ile Hanım arasında köpeğin sofrada oturup oturmaması yüzünden kavga çıkar ve Madam kızıp annesine gider. Efendi mal sahibine karşı müşkül bir vaziyette kalır, ve karısile darğınlılığını anlatmamak için eve gelmiş olan kâtibesini karısı diye takdim eder. O esnada yaptığına nadim olan karısı da eve döner. Kocası bu sefer karısını kâtibesi diye takdime mecbur olur. Patron kâtibe zannettiği Madamla kocasının gözü önünde kur etmeğe başlar, hattâ pek lâtif bulduğu kâtibeyi Amerikaya götürmeğe bile kalkar.. Bir köpek yüzünden içine düştükleri bu müşkül vaziyetten kurtulmak için Efendi ile Hanım epey ter dökerler. Nihayet, iş anlaşılır ve M. Bravn, memnun kâtibeyi alarak Amerikaya gider...

Bu film perşembe akşamından itibaren Artistik'te gösterilecektir.

KISA HABERLER

§ "Serenade de Toselli,, nin fransızca ve almanca iki nüsha olarak filmi yapılacaktır.

§ Hindenburgun hayatına ait Almanlar bir film çeviriyorlar.

§ Gene Almanlar, Versay muahedesi, dünya harbi, Alman ihtilâli, Rur'un işgali ve Almanyanın uyanışı devrelerini gösteren bir millî film yapıyorlar.

§ Polonyada yapılan bir müsabakada, 1932 senesinin en güzel eseri olan "Yaşasın hürriyet,, filmi seçilmiştir.

§ Polonyada yarısı Polonya yarısı Çek lisanı konuşan sözlü ve müşterek bir film yapılacaktır.

§ Jean Richepin'in "Ökse,, isimli eseri filme alınıyor.

§ Kış sporlarına ait İsviçrede bir film çevrilmiş.

§ "Madenin Sesi,, isimli bir film çevriliyor. Acaba hangi madenin?. Muhakkak altındır.

§ Jeannette Mac Donald Londrada "Kraliçe,, isimli bir film çevirecek.

§ "Paraya lüzum yok,, diye bir film yapılıyor. Fakat bu film muhakkak gene para verilerek seyredilecek olduktan sonra..

§ "Vakitsiz baba,, filminde Fernand Gravey iki rol oynuyor. Bunlar hem baba, hem de oğul rolleridir.

"Richard Arlen,, "Doktor Moreau'nun adası,, fiminin başartistidir. Bu artist, "Meşru cinayet,, isimli bir film daha yapacaktır.

* Clarck Gable artist olmadan evel bir çok işler yapmıştı. Kendisinin bir fabrikada bekçilik yaptığını da öğrendik.

Yugoslavyada idare değişikliği bekleniyor

Krallığın en sadık bendeleri bile diktatörlük idaresine karşı yüz çevirdiler

Yugoslavyada ahval gittikçe daha ziyade karışıyor. Hırvatlar, Sırplar, Slovenler arasındaki ayrılık meyillerinin artmasından ileri gelen bu vaziyeti göstermek için son zamanlarda âyan azasından Superina tarafından okunan bir beyanname kâfidir. Filhakika bu zatın mensup olduğu Hırvat Millî grupu bugünkü krallığa sadakatile tanınmıştır. Fakat bahsettiğimiz beyanname ile bu grupun da nihayet Hırvat, Sırp ve Sloven unsurlar arasında federalizm davasını güdenlere katıldığını ispat etmektedir. Zira âyan meclisinde okunmuş olan beyannameyi bütün grup azaları da imza etmiştir. Bu itibarla mühim bir vesika mahiyetini almış olan bu beyannameyi kısmen tercüme ederek aşağıya dercediyoruz:

"Siyasî ahvalin ve hadisatın inkişafı, millî menfaatleri korumak ve devlet menfaatlerini kolaylaştırmak niyetile kânunusani 1929 tarihli beyannamede ifade edilen yatıştırıcı, sağlamlaştırıcı, ve hazırlıyıcı siyasitin kuvveden fiile getirilmesine gerek bidayetten beri ve gerek bilahara geçen zaman zarfında birlikte çalışan biz Hırvatları dahi, bir taraftan siyasî mahiyette beyanatta bulunulduğu, kararlar alındığı ve mektuplar yazıldığı diğer taraftan da mavakaa mütabakat ve dürüst niyetler noksanile siyasî işlere vüsüktan mahrum ve indî bir mana atfedildiği bir zamanda muayyen bir vaziyet almağa mecbur etmektedir.

Yugoslav millî vahdet ve temamiyeti noktasından teyit ederiz ki,

Devletimiz muhtelif bir devlet teşkilâtı olup müteaddit tarihî-siyasî kitlevî ferdiyetlerden mürekkeptir, ve Yugoslavlık Sırp, Hırvat ve Slovenler gibi üç millî âmilin müşterek telekkisidir ki bunlar da ayrı ayrı millî vasıflara malik bulunmaktadırlar.

Mevcudiyet, sağlamlaşmak ve tekemmül şeraiti tabiiyesine göre birlik prensibinin bizimki gibi mürekkep bir camiaya makul bir tarzda ve muvaffakiyetle tatbiki Hırvat, Sırp ve Slovenler arasında birinin diğeri üzerindeki tefevvukunu kabul etmeyen tam bir müsavat esasına istinat etmekle kabil olur.

Yugoslavlık kaziyesinde tarihî inkişaftan neşet eden muhtelit bir esasa müstenit olan birlik prensibi yeknasak bir devlet teşkilâtına yol açamaz ve açmamalıdır.

Yugoslav siyasî birliği inkişafının halen vâsıl olduğu mertebe itibarile merkeziyetçi devlet teşkilâtının tamamiyeti siyasiyeye uygun bir şekil olmadığı bidayetten beri sarahatle anlaşıldığı gibi bu cihet milletin muhtelif kısımlarını gayrı kabili münakaşa iradesile de müteaddit kereler sabit olmuştur. Bu vakıaları, tecrübeleri ve açıkça izhar olunan niyetleri tanımamakta ısrar etmek muhakkak bir muvaffakiyetsizliğe isal eder ve aksi tesirden başka bir netice hasıl etmez. Tam vahdet prensibi Federasyon ve muhtariyet vasıfları ile geniş muhtariyetlerin dahilen teşekkülünü kabul eder.

Yugoslavya Devletinin dahilî teşkilâtı eylül teşkilâtı esasına göre katî bir mahiyeti haiz telâkki edilemez.

Belediye ve banovin (vilâyet) lerin muhtariyeti, içtimaiar ve siyasî teşekküller, serbestii matbuat ve usulü intihap gibi zikredilen veya ruznameye konulan meselelerdeki noktai nazarımız, müsavat ve hakkaniyeti zamin olacak ve federatif bir teşekkül kaziyesinde olacağı veçhile siyasî imtiyazları ve iktisadî istismarı bertaraf edecek salâhiyetlerle siyasî-tarihî kitlei ferdiyeleri hesaba katarak hemşehrilik kanununun demokratik prensiplerinin ve siyasî hüriyetlerin tamamen tatmini ve dahilî teşkilât sisteminin en geniş bir muhtariyete istinat ettirilmesidir.„

Dokuma fabrikası

KAYSERİ, 19 (A.A.) — Dokuma fabrikasının Kayseride yapılacağı hakkındaki haber, Kayserilileri çok sevindirmiştir.

Ticaret odasında yapılan toplantıda, bir şükran armeganı olmak üzere fabrika yapılacak yerin parasız olarak verilmesi kararlaştırılmıştır.

Konyada iki banka

KONYA, 19 (A.A.) — İktısat ve Ahali bankaları heyeti umumiyeleri mebus Kâzım Hüsnü Beyin reisliği altında senelik toplantılarını yapmışlardır.

Banka muamelelerinin iyi ve düzgün gittiği görülmüştür. İktısat bankası yüzde beş temettü dağıtmaktadır. Ayni banka spor klüplerine, millî kütüphaneye, Halkevine nakit yardımlarda bulunmuştur.

Tömbeki ekimi

KONYA, 19 (A.A.) — Vilâyetimizin bazı mıntakalarında verilen müsaade üzerine tömbeki ekilmiştir. Yapılan denemeler Aladağ ve Hadım topraklarında temiz ve nefis tömbeki yetişebileceğini ortaya koymuştur. Tömbeki istihsalâtı vilâyete her sene toplu bir para getirecektir.

Ilgın ve Akşehir mıntakalarında pancar ekimi bu sene daha geniş mikyasta yapılmaktadır.

EĞLENCELİ YAZILAR

Hanım — Gazetelerde okumadın mı? Fransız maliye nazırının 12 milyon açığı varmış. Sen o adamcağızı düşün de halıne şükret ..

Sarhoşun abonesi

Sokak ortasında yıkıla kakıla giderken bir matmazele çarpa - rak elindeki çantayı kıran bir sarhoşu mahkemeye vermişlerdi. Hâkim onu görünce tanıdı:

— Gene mi sen geldin?. Geçen sefer sarhoşluktan dolayı sana 5 lira ceza vermiştik.. Bu sefer 10 lira cezaya çarpılacaksın.. Bir daha gelirsen cezan 25 lira olacak ..

Sarhoş bir iki dakika düşün - dükten sonra:

— Reis Bey, dedi, abone olsam bana biraz ikram etmez misiniz?.

ispirtolu ilâç

Nadir Efendi fena halde hastalanmıştı.. Hararet derecesi 41 e kadar çıktığı için ikide bir sayık - lıyor:

— Lâmbo, bir kadeh daha ge - tir!..

Diye haykırıyordu. Karısı nihayet bir doktor getirmeğe mecbur oldu.. Doktor Nadir Efendiye iki ilâc verdi... Birisinin müshil olduğunu diğerinin her gün birer kahve kaşığı alınacağını içinde az miktar ispirto bulunduğunu söy - ledi...

Nadir Efendi ertesi günü ken - dinden geçmiş bir halde yatıyor - du.. Karısı hemen doktora koştu . Kocasının halini anlattı. Doktor hayretle:

— Peki müshili alınca biraz a - çıldı da sonra neden fenalaştı ?. Her gün sabahları bir kahve kaşığı içilecek ilâçtan hiç almadı mı?

Karısı:

— Alamz olur mu doktor bey! Dedi.. Hattâ içinde ispirto oldu - ğunu öğrenince bütün şişeyi bir - den dikti...

Isakın kısmeti

Davit ve Abraham Şişhane karakolu önünde biribirlerine rast geldiler.. Ellerini sıktılar ve beraberce yürümiye başladılar. Davit şundan bundan bahsederken sıra amcazadeleri İsaka geldi :

— Davit bizim İsakı yördun mu? Ne kısmetli olan kerata...

— Neden anladin Abraham?

— Nasin anlamam. İsak her vakit kumar oynar. Amma bir tefa bile hile yaptığını kimse yören olmamış...

Maznunun mazereti

Uzun Atıfı ailesine silâh çek - mekten, anasına dayak atmaktan ve eziyet etmekten maznun olarak hâkimin huzuruna çıkarmışlardı . Uzun Atıfın yaptıkları birer birer anlatılınca hâkim sordu:

— Sende hiç kalp ve vicdan yok mu?. Bunları yaparken vic - danının sesini duymadın mı?.

Atıf boynunu bükerek ayağa kalktı:

— Hâkim bey, vallahi kulağım biraz ağır işitir de hiç bir şey duymadım doğrusu...

— Senin haline hiç aklım ermedi. Bugün parasız ne alınabilir ayol ?.
— Borç ..

Eminden Fikriye mektup

..... Sana şimdi Erenköyün - deki köşkünde sevgili dayımın yanında neden her zamanki gibi mes'ut olamadığımı anlatayım :

Ayda bir, iki ayda bir ancak tekrar edebildiğimi bu ziyaretler - den sonuncusunu yapmak üzere Haydarpaşada vagona kuruldu - ğum zaman önce herkes yattıktan ve dayımla uyku getirecek bahisleri kestikten sonra ve onun da odasına çekildiğini gördükten sonra sevimli dayızadem Nerminle geçireceğimiz tatlı saatleri düşü - nüyordum.

Birdenbire vagona iriyarı, çarşaflı amma peçesiz bir kadın girdi. Bir elinde içinde naneden soğana kadar her şey bulunan bir sepet, diğerinde altı yedi aylık bir çocuk....

Kendisini vagona dar atmıştı. . Tren kalktı. Kadın bir köşeye yerleşmeden evvel kendini toplamak üzere kolundaki çocuğu bana u - zattı.. Veledi dizimde bir müddet tutmıya mecbur oldum.. Zırlamak üzereydi. Bir iki hoplattım, fakat sen misin hoplatan..

Dizimden bir sıcak su geçti. Veledin sesi de kesildi.. Hemen anasına iade ettim, fena bir koku yaymıya başlıyan pardesümün kazaya uğrıyan kısmını hava ve güneşe maruz bırakmakla ikifaya mecbur idim.

Erenköyünde trenden indiğim zaman başıma gelen kazayı unutmuştum bile... Sevgili Nerminin güler yüzü gözümde tütüyordu.

Akşam yemeği pek tatlı geçti .. Dayımın anlattığı harp hikâye - lerini dinlerken gözüm vaatlarla dolu olan Nerminin gözündeydi .. Dilim dayımla, gözlerim onunla konuşuyordu:

— Seni çapkın, bir aydanberi neredeydin?.

Diyordu...

Yemekten sonra bir saat ya süren ya sürmiyen meclis bana silâhları bırakma konferansından daha uzun sürmüş, daha abes görünmüştü..

Anası, babası, dadısı çekildikten sonra Nerminle ayrılıyormuş gibi yaptık ve onun odasında buluştuk..

Nerminin aç gözlülüğünü bilirsin. Çikolâtaya bayılır.. Ben de her gittikçe bir kutu çikolâta götürürdüm ona...

Hemen kutuyu açtım, iri bir parçayı ağzına attı. Fakat atmasile:

— Hayvan!..

Diye ağzından çıkarması bir oldu. Şaka ediyor, sandım.. Hayır .. Şaka etmiyordu .. Gözlerinden ateş püskürüyor. Hiddet ve nefretle bakıyordu..

Henüz elimde olan çikolâta kutusuna göz attım.. Sap sarı, berbat bir renk almıştı.. Keskin bir amonyak kokusu yayıyordu. Vagonda dizime aldığım veledin ifrazatını bir sünger gibi pardesümün cebindeki bu paketçik emmişti...

İşte dayımın köşkünden ertesi sabah palaspandıras savuşmamın sebebi....

— Ben bu kadar yalancı bir adamla nasıl anlaşırım .. Düşün : Dün ona bir yalan söyledim, inanır gibi yaptı ..

Tayyarelerin tehlikesi

İzzet Efendi gazete okurken karısı kahve getirdi.. İzzet Efendi şapırdata şapırdata kahvesini içiyordu. Hanım sordu:

— Efendi, gazetelerde ne var ne yok!..

İzzet Efendi, tam tatlı bir bahsi okurken sorulan bu suale cevap vermedi.. Fakat kadın daha yüksek sesle:

— Ayol, sade kendin okur, kendin dinlersin.. Burada adam yok mu? Biraz da bana anlatsan günaha mı girersin?. Kırk yıldır sana şunu öğretemedim gitti. Karşında eşek başı yok, biraz da beni düşn....

İzzet Efendi gazeteyi bıraktı:

— Tayyareler de gittikçe tehlikeli olmıya başlamış...

Dedi. Karısı sordu:

— Neden?.

— Tayyarelerde de evlenenler çoğalıyor da ondan..

Tartı farkı

Karı koca şişmanlıktan pek bıkmışlardı.. Ne yapıp yaparak zayıflamıya karar verdikleri halde kadın tedbirlerini daima yarıda bırakıyor.. Onun için gün geçtikçe şişmanlıyordu. Kocası:

— Hanım, gene pilâvı ben yokken atıştırıyorsun galiba....

Dedikçe o reddediyordu..

Bir gün kolkola girmelerine imkân olmadığı için yan yana sokağa çıktılar.. Bir eczahaneden geçerlerken tartılmıya karar verdiler.. Kocası üç ay içinde dört kilo eksilmekten memnun karısının tartısını merak ediyordu..

Hanım tartıya çıkınca adam - cağıza baygınlık gelecekti. Hanım üç ay içinde 12 kilo daha artmış 115 kiloya çıkmıştı.. Yolda kemali kat'iyyetle kocasını temin etti:

— Bu on iki fark, nezleyim de ondandır....

Bir lokanta garsonu

Hüseyin Bey yeni açılan bir lokantaya girip bir masada yerleşti.. Yiyeceği yemekleri ısmarlarken garsonu tanıdı:

— Vay, öteki lokantadan çıktın mı?.

Garson cevap verdi :

— Evet efendim, bu lokantanın bir iyiliği var.. Öğle ve akşam yemeklerini de burada yemeğe mecbur olmıyorum.. Başka bir yerde yeyip geliyorum...

Iki göz

Küçük Fevzi ile Nerime başbaşa vermişler, biribirlerinin öğrendiği hâdiseleri anlatıyorlardı. Fevzi geçen gün annesinin pırlanta yüzüğünü nasıl kaybettiğini bütün tafsilâtı ile hikâye ettikten sonra:

— Bilsen Nerime, dedi.. Annemin okadar canı sıkıldı ki gözlerinden üç damla yaş aktı..

Nerime itiraz etti:

— Üç damla olur mu hiç?. Madem ki iki gözü var.. İki damla olacak...

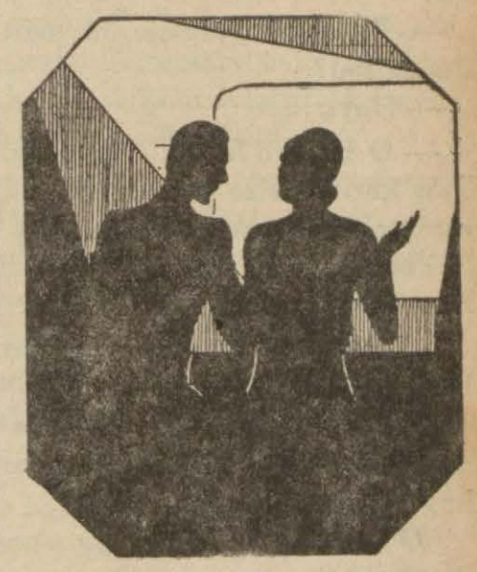

— Siz sesli sinemayı mı, sessizi mi seversiniz ?

—Karanlık olsun da hangisi olursa olsun ..

HARİKULADE AŞK ve MACERA ROMANI N. 8

Kadınlara Hâkim

Nakleden — fa.

Doktor, Ferdiye, Madam Juanita de Tongaya verilmiş olan uyuşturucu ilâç hakkında, sefire söylediklerini tekrar etti. Ferdî, bunları defterine kaydettikten sonra:

— Madamla, dedi, görüşebilir miyim?.

Doktor:

— Hayır, dedi, tabiî şekilde uyanmadan evvel, görüşmeniz doğru olmaz.. Zira, asabî bir darbe, kendisi için fena tesirler yapabilir.

— Uyanması çok sürer mi zannediyorsunuz?.

— Ben kendi hesabıma ne kadar uzun sürerse o kadar iyi olacağını bildiğim için, uzamasını temenni ediyorum..

Ferdî kaşlarını çattı:

— Hiç olmazsa uyurken şöyle bir görebilir miyim?.

Sefir, doktora baktı. Doktor kabul etti:

— Şu şartla ki, gürültü edip uyandırmamağa dikkat etmeniz lâzım..

— Müsterih olunuz..

Mösyö de Tonga, bin bir ihtimamla karısının yatak odasının kapısını açtı.. Üçü birden ayaklarının uçlarına basarak içeriye girdiler.. Bu tedbire ihtiyaç yoktu, zira, yerlerde kalın halılar, yürürken ses çıkmasına mâni oluyorlardı..

Güzel kadın el'ân uyuyordu.. Ferdî yatağa yaklaştı, bu güzel, fakat mustarip çehreyi seyretti ... Rengi solmuş olan bu yüzde, mermer bir başın esaleti vardı. Ağız mükemmeldi. Burun asil bir burundu.. Kirpikler o kadar uzundu ki, yatağının baş ucunda yanan küçük bir lâmbanın ziyası ile, gözlerinin altında gölgeler yapıyordu..

Ferdi, kadının alnına uzun uzun baktı.. Bu alnın içinde ne esrar vardı?. Zira, muhakkak ki bu işin içinde büyük sırlar vardı ve bu kadın, onlara vakıf olmuştu .. Juanita, her halde, Perepalâstaki balodan, bir aşk macerası peşinde giderek kayboImamıştı.. Yaradılışı ve milliyeti itibarile haris olmakla beraber, Juanitanın âşıkı olarak hiç kimse yoktu, iyi bir zevceydi. Selma Hanım için de ileri sürülen anî bir hafıza gaybubeti ihtimali de olamazdı. Binaenaleyh..

Doktor, sefire iğilmiş, kulağına fısıldıyarak tembih ediyordu:

— Perdeleri, uyanana kadar, hattâ uyandıktan sonra da açmasınlar..

Ferdî, bu fısıltılarla silkindi .. Yavaşça yanlarına sokularak sordu:

— Bu sabah gazetelerini okudunuz mu?.

— Hayır!..

— O halde haber vereyim.. Tam karınızı size kaçırıldığı gibi esrarengiz bir surette iade ettikleri dakikada.. Fakat daha iyisi alınız da okuyunuz...

Sefirle doktor, şaşkın şaşkın bakıyorlardı.. Ferdî devam etti:

— ..... dakikada, Darülbedayiden Selma Hanım ortadan kayboluyordu.

O aralık, Juanita'nın yatağında titredeği ve sanki, haykıracakmış gibi ağzının açıldığı, fakat hemen kapandığı görüldü. Fakat uyumakta devam ediyordu. Doktor:

— Görüyor musunuz, diye fısıldadı, uyurken bile rahatsız oluyor...

— Juanita'nın yaptığı bir hareketle, yorganın bir kısmı açılmış, genç kadının göğsü meydana çıkmıştı..

Doktor, onun soyularak yatağa yatırılmasını istemişti.. Bunun için genç kadın çıplaktı..

Sefir Mösyö de Tonga, bir elinde Ferdiden aldığı gazetede, karısının üstünü örtmek için ilerledi, yorganı örtmek üzere gazeteyi yatağın baş ucundaki masaya koydu ve usulca yorganı çekerek örttü. Sonra, doktorla Ferdiyi alarak dışarı çıktı.. Ancak, gazeteyi içeride unuttuğunu o zaman farketti...

— Neyse, dedi, tekrar içeri girip onu rahatsız etmektense, bir tane daha aldırırız.. Fakat siz bize anlatamaz mısınız?.

Ferdî cevap verdi:

— Verebilirim amma, şimdi gazetede bütün tafsilât ile okursunuz, benim vaktim yok.. Derhal müdüriyete dönmem lâzım. Yalnız gitmeden evvel, sizden, madam de Tonganın kaçırılışı hakkında biraz malûmat almak isterdim.

Doktor sordu:

— Siz Madam de Tonga'nın kaçırıldığını mı zannediyorsunuz ?.

— Hayır, bir şey zannetmiyorum. Yalnız, hakikati öğrenene kadar.. Ve bu kayboluşa başka bir mâna veremediğim için, öyle söylemiş bulundum..

Ferdi, cebinden bir not defteri çıkararak:

— Şimdi, dedi, o zamanlar sizin şoförünüz olan, Süleymanın ifadesini hülâsa edeceğim. O zaman not etmiştim.. Bakınız, bir eksik yeri falan varsa tamamlıyalım ...

Sefir, Ferdiye yer göstererek:

— Hay, hay, dedi, sizi dinliyorum...

— Evvelâ şu noktayı tavzih edelim. Madam de Tonga harciye vekilinin verdiği balo başlarken rahatsızlığından bahsederek eve dönmek istedi, değil mi?.

— Evet....

— Siz de, ziyafette merasim itibarile en başta bulunmak ve vekille konuşmak mecburiyetinde de olduğunuz için, kendisinin yalnız dönmesini söylediniz değil mi?.

— Evet..

— Madam de Tonga, başkâtibinizle kapıya kadar gitti, otomobile bindi değil mi?.

— Evet...

— İşte hâdise burada başlıyor. Şoförünüze nazaran, otomobil Perapalâstan ayrıldı, Tepebaşından, Galatasaraya çıktı, Taksime gelirken, büyük Kabristan sokağı başında, madam şoföre durmasını bu sokaktan, Sıraselvilere yürüyerek gideceğini, başı ağırdığı için hava almak istediğini söyledi. O zama, şoför, bu sokağın karanlık ve tenha oluşundan bahsederek, bu arzunun pek yerinde olmadığını söyledi.. Madam kabul etti ve böylece, otomobille evin kapısına kadar geldi.. Orada, madam indi, evin kapısını, çantasından çıkardığı anahtarla açtı ve içeri girdi . O akşam, geç geleceğiniz için, hizmetçilere sizi beklemeleri için tembih etmiştiniz değil mi?.

— Evet....

— Sonra, şoför, işi bittiği için, tekrar Perapalâsa dönmüştü.

— Evet.. Karımın gidişinden on beş dakika sonra, şoför döndüğünü bana haber verdirmişti.

(Devamı var)

Lavrens

Meşhur casus yeni maceralar peşinde!

İngilterenin meşhur casusu miralay Lâvrens senelrdenberi "Shaw,, namı altında İngiltere tayyare kuvvetlerinde nefer olarak çalışıyordu. Bir kaç sene evel onun (Hindistan - Efganistan) sınırı üzerinde bulunduğu ve orada bir takım fırıldaklar çevirdiği anlaşılmış, oradan İngiltereye alınmıştı. Lâvrens, son günlerde tayyarecilik hizmetinden çekilmek istediğini bildirmiş ve istifasını vermiştir. Tayyare nezareti onun istifasını tetkik etmektedir. Göze çarpan mühim bir nokta Lâvrensin is istifasına sebep göstermemesidir.

Londranın Deyliekspres muharrirlerinden biri Lâvrensi görerek istifası hakkında malûmat istemiş, Lâvrens istifasını gizli tutmak istiyerek böyle bir şeyden haberi olmadığını, kendisinin henüz vazifesine devam ettiğini, vazifeyi terkettikten sonra serbest serbest konuşabileceğini, henüz ilerisi hakkında bir karar vermediğini, bir şey söyliyemiyeceğini anlatmıştır.

Miralay Lâvrens 1927 senesinde adını değiştirmiş ve Shaw adını takmıştı. Kendisi halihazırda kırk beş yaşındadır.

Lâvrensin umumî harp günlerindeki sergüzeştlerini herkes bilir. Lâvrens o zaman Arapları başına toplıyarak onları Osmanlı devleti aleyhinde harekete geçirmiş, onların başında Şama girmişti.

Umumî harpten sonra Lâvrens, Ross nâmı altında tayyare kuvvetlerine iltihak etmiş. Fakat hüviyeti kolaylıkla keşfolunduğu için bu adını da değiştirmiş ve Shaw ismini seçmişti.

Lâvrens tayyare kolunda tam yedi senedenberi hizmet etmekte ve nefer olarak kalmayı tercih etmekte idi. Rütbesini terfi için vuku bulan teklifleri reddetmiştir. Lâvrensin hizmet müddeti önümüzdeki yaz mevsiminde nihayet bulmaktadır. Kendisinin tayyarecilikten çıkarak yeni maceralar peşinde koşması bekleniyor.

İki konferans

Kadınlar birliğince tertip edilen konferanslardan beşincisi hukuk fakültesi müderrislerinden Ahmet Reşit Bey tarafından dün Halkevinde verilmiştir.

Ahmet Reşit Bey, milletler cemiyetinin insanı yollarda ve bilhassa kadın ve çocukların himayesi yolundaki çalışmasından bahsetmiştir. Konferanstan sonra İrfan Hanım ile Şekip Memduh ve Adnan Hilmi Beyler tarafından güzel bir alaturka konser verilmiştir. Dün Halkevinin konferans salonu tamamen hanımlarla dolmuştu.

Halkevinde bugün saat altıda darülfünün müderrislerinden İsmail Hakkı Bey tarafından gençlik ve cemiyet mevzulu bir konferans verilecektir. Konferans tıp talebe cemiyeti tertip etmiştir. Herkesin serbestçe girebileceği bu konferans alâkalı olacaktır.

MISYONERLER

3

Müslümanları nasıl hıristiyan ettiler ve ediyorlar?

Muharrirleri : Mu ittin Abdurrahman ve Mecdu' Sait

Peskapos Linton beni müslümandan dönme bir anne ve bir kıza takdim etti. Bunların ikisini de hıristiyan oldukları için kocaları boşamış. Küçüğün kocası altı yaşındaki kızını almış. Ona müslüman dualarını okutuyormuş. Fakat çocuk hâlâ hıristiyan olduğunu iddia ediyormuş.,,

Bütün bunları okuduktan sonra şöyle bir düşüncenin hatıra gelmesi pek muhtemeldir: Bu adamlarda komşu memleketlerdeki faaliyet ve bu muvaffakiyetleri kendi raporlarile sabit fakat Türkiyeye gelince burada hiç şüphesiz bu kadar alenî ve küstahça çalışamazlar. Zira memleketimizde dinî tedrisat kat'iyyen memnu olduğu gibi bu gibi müesseselerde hükûmetimiz tarafından gayet sıkı kontrol ve takyitlere tabidirler. Hattâ bu takyit çenberinin seneler geçtikçe darlaştığı da iddia olunabilir. İlk nazarda gayet makul gibi görünen bu mütalealar ne yazıktır ki, hakikate hiç te uygun değildir.

(Missionary Herald) namile neşredilen aylık bir misyöner mecmuasının İslâm dünyasına hasretiği bir sayısının mukaddemesinde aynen şunlar yazılıdır: (Kânunusani 1926 Sayıfa 329)

"Bu sayımız umumîyetle müslüman ölkelerine yapılan hıristiyanlık propağandasına ait makaleler, mektuplar, resimler ve nakillere tahsis edilmiştir. Önümüzdeki son habar İslâm âlemi ve hıristiyanlık dünyasının ona karşı vazifeleri kursuna devam edecek okuyucularımız için istifadeli olmasını temenni ettiğimiz muhteviyatının mühim bir kısım itibarile Türkiye hakkında olması sebepsiz değildir. Bu diyarda hususî fırsatlarla karşılaştığımız gibi mektep ve içtimaî hizmetlerimiz de ancak burada takdire mazhar olmaktadır.

"Türkiyede misyönerlerin hususî fırsatlarla karşılaştığını,, kaydeden bu ibareden sonra ayni sayının 353 üncü sayıfasında "Başka bir şey okumazsanız dahi bunu okuyunuz,, başlığı altında "İhtilâl içinde İslâm âlemi,, isimli Wilson Cash'ın şu yazıları vardır:

"Türkiyeye gelince o da yenisini inşa maksadile kendi evini kendi yıkmaktadır. Her hangi bir ecnebi müdahalesine karşı çok hassas olan bu memleket hıristiyan misyönerliğinden şüphelenmektedir. Maamafih bugünkü Türk münevverleri mazideki misyöner tahsil ve terbiyesine pek çok borçludurlar. Bugün mevcudiyetini gördüğümüz karşılığın ergeç yatışacağı, daha geniş bir hürriyet mefhumu altında tahsilin artacağı ve terakki arzusile hıristiyan misyönerlerinin bugün karşılaştıkları mânilerin zail olacağı muhakkaktır. Bu suretle asırlarca hıristiyan imanına karşı konulan ve muakipleri katledilen bu ülkede yeni bir gün doğacaktır.

"Bugün telmizlerimizin miktarının gittikçe arttığı görülmektedir. Bu adamlar hayatta İsa vasıtasile yeni ümit bulmuş kimselerdir. Bu kabil bir çok müşahedeleri olan bir zatın delillerinden birisini nakledelim.,,

Bu kısımda Osmanlı hükûmeti paşalarından birile görüşen bir misyöner o zatın İncile âşina olduğunu öğreniyor. Kitabı mukaddes hakkında mübahasade bulunuyorlar. Paşa kendisi gibi daha bir çok kimselerin İncil ile ülfetleri olduğunu söylüyor. Bir kaç gün sonra bir çok müslüman kadınları da İncili okuduklarını ve ona iman ettiklerini gelip ikrar ediyorlar.

Muharrir sözüne devamla şu mütalealeri ilâve ediyor:

"Cümhuriyet henüz pek genç olduğu için istikbali hakkında bir şey söylenemez. Maamafih bu istikbal ne olursa olsun şu son senelerin tahsil ve terbiyesinin kaybolması imkânsızdır. Millet daha geniş bir hürriyete yürümek mecburiyetindedir. Bu hal ise Türk tebaasını kendilerine din intihabında, yani istedikleri takdirde Hiristiyan olmakta serbest bırakacaktır.,,

Bundan başka gene Missionary Herald'ın 1926 Şubat sayısının 45 inci sayfasında İstanbulda bir kaç gün kalan Bishop Rennie Macinnes isimli Kudüs misyonerlerinden birisinin Türkiyede cereyan eden son değişikliklerden fevkalâde hayran olduğu yazılıdır. Ona göre Türkiye bir intikal devresindedir.

Bu halin misyonerler için büyük bir fırsat olduğunu söyliyen bu adam Amerikan misyonerinin bugün her zamandan daha kolaylıkla Türkün kalbine nüfuz edebileceğini ilâve ediyor. Ayni mecmuanın Kânunusani 1926 sayısının On altıncı sayfasında (Niçin Türkiyede kalıyoruz) serlevhalı Lorin A. Shephard'in uzun bir makalesinden de şu cümleleri iktibas etmeden geçemiyeceğiz:

"Bir çok misyonerler başka sahalarda cazibeli vazifeler bulduklari halde hepsi Türkiyede kalmağa kat'iyyen karar vermişlerdir. Bugünkü vaziyetin hepimizin burada kalarak bu memleket ahalisine hizmet etmemizi icap ettirdiğine kaniiz. Bu kanaatimiz sathî bir nikbinlik veya kaybedilmiş bir davaya körü körüne hasrı nefsin neticesi değildir. Şahsî menfaat telâkkileri ile de hiç alâkası yoktur. Bu kanaat bugünkü vaziyetin ariz amik tetkikine ve Türkiyede senelerce yaşamış bir çok kimselerin olgun muhakemelerine istinat etmektedir.,,

"Türkiyedeki misyonerler halkın kendilerine karşı gösterdiği teveccüh ve yapmağa çalıştıkları işlerden dolayı ümitvardırlar.,,

"Son iki sene zarfında Türk hükûmetinin batıl itikatları ve taassubu yıkma siyasetini müşahede etmekle ümitvarız.,,

"Mahreklerimizin temiz olduğunu bildiğimizden dolayı, Türkiyede misyonerlerin müstakbel mesailerinden ümitvarız.,,

"Biz orada İsayı öyle bir tarzda temsil ve tasvir için bulunuyoruz ki Türkiye ahalisi akilâne bir muhakeme ile onu kabul veya ademi kabulde muhtar olacaktır.,,

(Devamı var)

Serbest Irlandanın yeni hükûmeti ve fırkalar

Irlanda ile imparatorluk ve cenubî Irlanda münasebetleri

Jurnal dö Jenevde gördüğümüz şu makaleyi ehemmiyetli bulduğumuzdan alıyoruz:

24 Kânunusani umumî intihabında seçilen ve 8 Şubatta davet edilen Dail meclisi idareyi M. de Valera'ya vermiştir.

De Valera 1932 şubat intihabındanberi başvekil olmasına rağmen bu sefer serbest İrlanda hükûmetinin idaresini ele alan yeni bir hükûmettir.

Filhakika bugüne gelene kadar "Fianna Fail,, yani kader şanpiyonları 153 kişilik bir mecliste ancak 72 kişi idiler ve M. de Valera ancak küçük işçi grupunun vereceği reylerle ekseriyet temin edebilirdi. Bu grupun da kendisine her zaman rey vereceği pek o kadar emin değildi. Halbuki de Valera siyasî gayelerini temin edebilmek için, memleketi doğrudan doğruya temsil etmek istiyordu. Şimdi kat'î ekseriyeti elde etmiştir ve işçilerin sekiz reyini de kazanmıştır. Halbuki Cosgrave'ın muhalefet partisinin yalnız 48 meb'usu vardır ve müstakillerden de dokuz rey almaktadırlar. Ziraatçiler yerine Frank Mac Dermot tarafından tesis edilmiş olan yeni merkez fırkası ise kendi başına bir siyaset takip etmek niyetinde olduğunu gösteriyor.

İrlandada, siyasî ayrılıklar, fırkaların 1921 de İngiltere yapılmış olan muahedeye karşı aldıkları vaziyetle tebellür eder. Fakat iktisadî sebeplerin tesiri de gittikçe artıyor. Siyasî noktai nazardan muhalefet partisi sadece "muahede partisi,, değildir. Bu grupa, Vestminister milliyetperverliği ve ittihatçılığı fırkasından geri kalmış olanlar da iltihak etmiştir, ve iktısadî noktai nazardan, büyük ticaret ve malî işler, İngiltereye hayvanat ihracat edenler bu grupa istinat ediyorlar. Bu fırkanın unsurları bütün dünya memleketlerinde hükûmet siyaseti noktai nazarından muhafazakâr olanlardan teşekkül etmiştir.

Finna Fail fırkasına Cümhuriyet fırkası denilmektedir. Yalnız şunu nazarı dikkate almak lâzımdır ki Cümhuriyetçi demek İrlandada, hükûmet şeklinin cümhuriyet olması demekten daha ziyade, halkın kendi hükûmet tarzını, kendisi tayin etmesi demektir. Bu fırkaya maddî menfaatlerden ziyade siyasî birer gaye güden kimseler dahildir. Fakat bu fırkada yavaş yavaş, Cosgrave'ın fırkası gibi iktısadî tesirler altında kaldı ve muhalefetten daha fazla olarak bir millî iktısatçılık tesis etti. Cumannan Gaedheal İrlandanın refahının İngiltere ile iyi münasebette bulunmasına bağlı olduğunu görüyor. Halbuki cümhuriyetçiler, İngiltere ile münasebata ehemmiyet vermekle beraber, İrlandanın esas olarak kendisine millî bir iktısat yaratmasını istiyorlar. Bu fırkada evvelâ, ziraatçiler var. Bunların istikbali hayvanat ihracatındadır. Sonra bir kısım sanayiciler ve tüccarlar var ki, İrlandanın iktısaden kendi ihtiyaçlarını tatmin edeceği fikrini kabul etmişlerdir. Sonra millî iktisatçılığın ve devletçiliğin bütün memleket çocuklarına iş tedarik edebileceğine inanan ameleler var.

Nihayet, vaziyet tamamen aydınlandığı takdirde kendilerine bir hattı hareket tayin edecek genç politikacılar etrafına toplanmış bazı müstahsiller de gruplar teşkil ediyorlar.

İrlandada bir çok memleketlerde olduğu gibi siyasî milis kıtaatı var. Risk Republican Army cümhuriyetin kuvvetini teşkil ediyor. Bu kuvvet genç partizanların etrafında gruplar haline gelmiştir. Bu gençler askerî terbiyelerine rağmen ağabeylerinin yaptıkları harpleri yeniden yaşatmak istemiyorlar. Bu kuvvete karşı muhalefet tarafından teşkil edilmiş olan Army Camarades'ler cümhuriyetçiler kadar iyi teşekül etmişe benzemiyorlar, onlar kadar kuvvetli değiller. Bununla beraber, iki kuvvet arasında mücadele ihtimali her zaman vardır. Fakat son intihabatta Jandarma kuvvetlerinin sükûnu muhafazaya muktedir olduğunu görmekle memleket emniyet içindedir.

De Valera kabinesinin istinat edebileceği ve karşısında bulacağı unsurlar bunlardır. Günün meselelerinden en mühimmi ise krala sadakat yeminidir. Toplanır toplanmaz yeni meclis bu meclisi 49 reye karşı 75 reyle kaldırmıştır.

Yemini âyan meclisi vaktile kabul etmişti amma bu meclisin hükmü şimdi kalmamıştır.

Şimdi parlamento senelik tediyat meselelerile uğraşacak. Bu mesele şudur. 1902 senesinde İngiltere çifçilere, arazilerini satın alabilmek için istikrazda bulunmuştu ve her sene 4 milyon İngiliz lirası taksite bağlamıştı. Bundan başka İrlanda senede bir milyon kadar tamirat, tekaüdiye gibi para verir. Irlandalıların bazan "Harp borçları,, dedikleri bu borçlar muahedede yoktur amma, meclis tarafından tasdik edilmemiş ve 1926 da yapılmış bir anlaşma neticesinde mevcuttur. İrlanda hükûmeti bu anlaşmayı tanımıyor ve taksitlerin tediyesini tehir ediyor. İngiltere, bu taksit bitene kadar alınmak üzere İrlanda emteası üzerine bir vergi koydu. Buna mukabil İrlanda da İngiliz mallarını gümrüğe tâbi tuttu. Bu tarife mücadelesi fena bir şekil alıyor. Fakat bu fenalık sadece hayvanat ihracatçıları içindir. Buna mukabil, tarifelerin memlekette yeni sanayiin doğmasına yardım edeceğine inananlar var.

Geriye, İrlanda ile imparatorluk ve serbest hükûmetle cenubî İrlanda münasebetleri meselesi kalıyor. Bunlar gayet mühim meselelerdir. Yalnız ehemmiyetleri, bu meselelerin de Valera kabinesi tarafından olsun, muhaliflerin kabinesi olsun, kat'î ve anî surette hallini tehir ettirecek mahiyettedir. Diğer taraftan, tarihî sebeplerden dolayı, İrlanda, İngiltere imparatorluğu haricinde yaşamak istiyorsa, kendi topraklarının hürriyet ve vahdetini de temin etmek istiyor, ve bu meselelerden birisinin halli, ötekinin de halline sebep olabileceğini tahmin etmek hiç te saçma olmaz.

Y. M. GOLBET

Memleket Haberleri

Kayserinin canlanması için ne yapmak lâzım?

iktısat vekiline verilen raporda neler isteniliyor ?

Kayseri, (VAKIT) — Iktısat vekili Celâl Beyin buraya gelip gidişi memleketin sanayi ve ticaret hayatında yeni bir hareket ve uyanıklığa sebep oldu.

Celâl B., burada iken Kayserinin ileride büyük ve mamur bir sanayi şehri olacağını ümit ettiğini söylemişti. Celâl B. burada iken muhtelif tetkikleri arasında yeni açılacak mensucat fabrikasının yerini, tayyare fabrikasını, iş bankasını, müzeyi, iplik fabrikasını, şelâleleri, elektrik fabrikasını gezmiş, toprağın pancar yetiştirmedeki kabiliyetinden bahsederek bir şeker fabrikası açılmasını istiyenlere bu temenniyi nazarı itibara alacağını söylemiş, dibağların yaptıkları güzel deri nümunelerini beğenmişti. Celâl B., elektrik fabrikasını ziyareti sırasında da henüz malî vaziyetini düzeltememiş olan bu şirketin hisse senetlerinin dörtte üçünün iktısat vekâletine satılmasını, bunun müzakeresi için de Ankaraya bir heyet gönderilmesini söylemiştir.

Kayseri ticaret odası, memleketin iktısadî vaziyetinden bahseden, eski zamanla yeniyi mukayese eden, dilekleri bildiren uzun bir raporu iktısat vekiline takdim etmiştir.

Raporda, Türkiyede münhasıran Develi kazamızda yetişen ve senede yarım milyon lira getiren "Kitre,, ile - bugün müstahsilin elinde üç milyon liralık kitre bulunuyor - satışı çok düşen kilimlerin takasa tabi tutulması rica edilmiştir.

Kayserinin dilekleri Vilâyet idarî hududunun iktisadî hududa teşmilini temin ederek Ürküp, Avanos, Boğazlıyan ve Şarkışla kazalarının hiç olmazsa "Gemerek,, nahiyesinin ticari ve iktisadî muamelât itibarile Kayseriye raptı elzem olduğu; açılması kararlaştırılan pamuklu mensucat fabrikası için biran evel faaliyete geçilmesi; pancar istihsaline elverişli olan bu mıntakada bir şeker fabrikası açılması gibi üç mühim noktada toplanabilir.

Hakikaten Kayseri fabrikalar memleketi olmadıkça, istikbali meçhul ve karanlıktır. Büyük sanayi kurulursa burası mükemmel inkişafa namzettir. Vaktile dokuz on vilâyetin işlek bir pazarı olan Kayseri merkezinde mesut ve müreffeh 75 bin vatandaş yaşarken bugün nüfusu 40 bine düşmüştür. Umumî harp ve buhran bir çok sanatları söndürmüştür. Harpten evelki 30 bine yaklaşan halı tezgâhı adedi 2500 e kadar düşmüşken halıların takasa tâbi tutulmasile bu mıktar şimdilik dört bine çıkmıştır. Genç kızların ve daha ziyade dul kadınların çalıştıkları halıcılık onbin kişinin geçim vasıtasıdır.

Kayserinin kesesine para getiren ihracattan biri olan pastırmacılık da yarıya düşmüştür. Evvelce 25 bin inek kesilirken bu mıktar yedi bine kadar inmiş ise de iki senedir tekrar 13 bini bulmakfadır.

Merkez ve mülhakatta iptidaî vesaitle pamuklu mensucat yapan binden fazla el tezgahı vardır. Bunlarda iki bin kişi çalışmaktadır. Dokunan beyaz bezler, kadın ve yatak çarşafları sofra takımları kâmilen vilâyet dahilinde sarfolmaktadır. Evelce mahvolan bu san'at gümrük tahditleri sayesinde bir iki senene tekrar canlanmıştır.

Toros silsilesinin Kayseri - Adana hududunu teşkil eden kısımlardaki "Karaşa,, demir madeni ile buna on kilometre mesafedeki kömür ve kurşun havzaları işletilirse burada iş hayatı başlar; aksi takdirde üç şimendifer hattı ile Akdenize ve Karadenize bağlanmış olmasına rağmen orta Anadolunun bu mühim merkezi dağılmak tehlikesi gösterir ve beş on bin nüfuslu bir şehir haline gelmesinden korkulur.

Hulâsa: Çiftçiliği karnını bile doyurmayan Kayserinin inkişafı ancak büyük sanayi ve fabrikalar merkezi olmasına bağlıdır. bunun için de aranılan her türlü şerait mevcuttur.

F. D.

Bahailik

Mahkeme kitapları tetkik ettiriyor

Adanada bazı bahaîlerde bulunan ve mahkemeye verilen Bahaîliğe ait Arapça ve Acemce kitapların tetkiki için azadan Emin Ferdi Beyin reisliği altında müfti Hüsnü, Sulh hâkimi Fevzi ve avukat Necati Bey ve Efendiler ehli vukuf tayin edilmiş. Ehli vukuf Ağırceza mahkemesi salonunda toplanarak kitapları gözden geçirmiye başlamışlardır.

Konyada havalar

KONYA, 19 (A.A.) — Havalar yağışlı gitmektedir. ekin işleri iyidir. Tohumluk buğday ve arpa getirilmesine devam ediliyor.

Akhisarda

Orta mektep nihayet açılıyor

AKHISAR, (VAKIT) — Akhisarlılar senelerdenberi bir orta mektep isterler, şehrimiz halkının bu dileğini zaman zaman VAKIT sütunlarında da bildirmiştim. Akhisarlılar yeni maarif vekilimiz Reşit Galip Beyin himmetile nihayet bu isteklerine kavuşmaktadırlar. Maarif vekâletinden vilâyet vasitasile belediyeye yapılan bir tebliğde Akhisarlılar bu sene mektep binasını temin ettikleri takdirde vekâlet bütçesine müdür, muallim ve diğer masraflar tahsisatının konulacağı bildirilmiştir.

Bunun üzerine derhal belediye reisimiz Cemal Beyin reisliği altında bir komisyon toplanmıştır. Maarif vekâletine muvafakat cevabı verilmiş, şehrin mutena bir yerinde bir orta mektep binası yapılmak üzere Halk Fırkası teşkilâtı, belediye azaları ve memleketin diğer hamiyet ve servet sahipleri faaliyete geçmişlerdir.

Memleketin bu büyük ihtiyacı, bu suretle yerine getirilmiş olacaktır, Akhisarlılar sevinmektedirler.

Asım

Aydında

Halkevinde verilen konferanslar

AYDIN, (VAKIT) — Aydın Halkevinde hâkim Ziya Bey demokrasi hakkında bir konferans vermiş ve dinleyiciler pek alâkadar olmuşlardı. Bakteriyoloğ Şemsi Bey de bu hafta "Firengi hastalığı ve içtimaî tesirleri,, hakkında bir konferans verdi, çok kalabalık bir halk kitlesi tarafından dinlenildi. doktor hastalığın tarihini, muhtelif devrelerini, bilhassa içtimaî tesirlerini çok canlı bir surette anlattı, hastalığın önüne geçmenin bir aile yuvası kurmak suretile kabil olduğunda karar kılarak sıhhî müzenin son zamanlarda getirtmiş olduğu mücessem ve canlı tablolar üzerinde her devreyi ve her noktayı çok güzel bir surette izah etti.

Tarih ve dil şubesi reisi Hulûsi Bey "Türk bilgileri ve Türk şarkıları,, mevzuu üzerinde bir konferans verdi. Bu da pek güzeldi. Sıhhiye vekâletince tertip ve tanzim olunan mikropları ve muhtelif hastalıkları gösterir sıhhî filmler sıhhî müze ve sergiler komitesi tarafından yakında getirtilerek halka gösterilecektir.

Aydında satış birliği yapılıyor

AYDIN, (VAKIT) — Aydın 200 No.lı ziraî kooperatifi, senelik kongresini yaptı. İçtimada çiftçiler için pek faydalı işler konuşuldu. Bir satış birliği kurulması ittifakla kabul edildi.

101 yıllık kaçak

AYDIN, (VAKIT) — Yüz bir seneye mahkûm olup Kayserili Mehmet Çavuş namı müstaarile sekiz yıldanberi İzmirde ve Aydın da gizlenmekte olan beş katil faili Nusret burada yakalanmıştı. Nusret, Niğdeye gönderilmiştir.

O. S.

Salihlide Himayeietfal

SALİHLİ, (VAKIT) — Salihli Himayei Etfal Cemiyeti yaptırmakta olduğu binaya harcamak üzere kazadan on dört kişiye varmış ve bu on dört kişiden yardım olarak (54) lira (50) kuruş toplamıştır.

Türkiye çocukları koruma cemiyeti Salihli şubesi bu büyük yardımlarından dolayı koruyucularına teşekkür etmektedir.

Kütahyada

KÜTAHYA, 19 (A.A.) — Yeni seçilen C. H. Fırkası vilâyet idare heyeti ilk toplantısını yaptı. İdare heyeti riyasetine sabık H. Fırkası reisi Etem Beyi seçti.

Deniz altından Avrupayı Afrikaya bağlıyacak tünel

Londradan cenubî Afrikaya kadar trenle gitmek imkânları

Cebelitarık tüneli, deniz altından Avrupayı Afrikaya bağlıyacak olan tünel... Yakında belki tatbik edilecek olan büyük fen hülyası işte budur..

Bugün, işsizlerine iş bulmak için çalışan gneç İspanyol cümhuriyeti, bu büyük fikri benimsemek istiyor.. Geçenlerde sondajlar yapıldı, böyle bir tünel kazmak ihtimalinin mevcut olduğu tespit edildi. Teknit plân Paris ilim akademisine 1927 senesinde verilmiş olan meşhur teknik plân kabul edildi. Şimdi mühendisler hazırdır. Yalnız hükûmetin ve... maliyecilerin kararları bekleniyor...

Bir İspanyol İstanbulu mu ?

İktısadî ve siyasî neticeleri itibarile Cebelitarık tüneli, İspanyol iktısadiyatı çerçevesini aşacak, ve büyük dünya transit yolları üzerine tesir yapacaktır. Panama ve Süveyş kanalı ile, Senplon ve Sengotar tünelleri için de böyle olmuştu. İlk evvelâ, bir milletin eseri gibi görünen bu yolların, şimdi dünyanın beynelmilel iktısadî hayatı için elzem olduğu görüldü...

Fransa için, bu yeni kara yolu, Avrupayı, Afrikadaki müstemlekelerine bağlamak itibarile şayanı dikkattir. Her şeyden evvel, bu yol tam bir emniyet arzetmektedir. Denize ve masraflı nakliyata tabi değildir.

Asrî şeraitle, ağır ve serî elektrikli trenlerle işletilen bu hat, çok büyük miktarda nakliyatı, mühim bir iktısatla temin edecektir. Cezair ve Fasın yemiş, et gibi çabuk çürüyen maddeleri, hususî vagonlarla nakledilecek ve kendilerine geniş bir piyasa temin edebilecektir.

Askerî noktadan da Cebelitarık tüneli çok ehemmiyetlidir. İspanyayla, Fransanın arasında kuvvetli dostluk bağları olmasına rağmen, tünelin yegâne sahipleri sıfatile, Fransaya asker ve esleha nakline müsaade edecekleri şüphelidir. Fakat, Fransanın bu yoldan istifadesi, kendisi için çok mühimdir.. Bu suretle denizden bir muhasaradan kurtulmuş olur.

Bundan on beş sene kadar evvel, ilim ve fen akademisinde M. Ch. Lallemand şu beyanatta bulunmuştu:

"— Coğrafî vaziyeti itibarile, İspanya, istikbalde mühim bir rol oynamağa namzettir. Afrika kâfi miktarda zenginleşip, işlemeğe başladığı zaman, İspanya, Avrupa ile Asya arasında bir nevi köprü olan İstanbulun zenginleşmesi gibi bir rol oynıyacaktır.

İşte mühendisler, bugün bu fikri tabike çalışmağa hazırlanmaktadırlar.

Büyük bir tünel nasıl açılır ?

Hurafelere nazaran Cebelitarık, Herkül tarafından açılmıştı .. Bu masal her halde bazı yerlerinde 1000 metre derinliğinde olan bu boğazın büyük ve şiddetli bir zelzele neticesinde açıldığından kinaye olsa gerektir.

Yeni yapılan plâna göre, tünel İspanya tarafında Vakres koyu ile, Tanca arasında kazılacaktır.. Burada deniz 396 metre derinliğindedir ki bu, kazılacak tünelin vasatî 440 metre olacağı demektir.

Uzunluğu 32 kilometresi deniz altında olmak üzere, 48 kilometre olacaktır. Fakat ihtilâflara meyda nvermemek için, ve Tanca beynelmilel bir şehir olduğu için, tünelin Afrika tarafındaki ağzının İspanyollara ait Fasta yapılması düşünülüyor.

Bu, 48 kilometrelik tüneli, Senplon tarafından 20 kilometre ile tutulan rekoru kıracaktır.

Tüneli kazmak için sarfedilecek para 700 milyon frank kadar tahmin ediliyor. Bu para düşünülecek olursa o kadar mühim değildir. Geçenlerde Fransada denize indirilen büyük (Normandie) gemisi için, bu paradan üçte biri nispetinde daha fazla para sarfedilmişti.

Londradan Kap'a trenle

Bu tünelde işliyecek elektrikli trenin cereyanı, Vadiyülkebir havzası tarafından temin edilecektir. Bu arazideki sulardan 200000 beygir kuvvetinde elektrik cereyanı istihsali kabildir. Mühim bir nokta da şudur: İspanyol şimendiferlerile Avrupa şimendiferlerinin biribirine uymıyan tarafları hatların İspanyada geniş olmasındandır.

Fakat İspanyollar buna da çare bulmuşlar, yeniden aldıkları trenlerle ve eski trenlere koydukları bir takım tertibatla işi halletmişlerdir.

Bu suretle, hat, Paristen Dakar'a kadar uzayınca, Avrupadan Rio de Janeiro'ya seyahat, Atlas denizini tayyareyle geçmek şartile, altı güne inecektir.

Diğer taraftan, Sahrayı Kebirden geçecek bir hat, Cap trenlerile birleşecek, ve o zaman İngiltere, Manş tünelini kazmak vaziyetinde kalacaktır ki, bu Londrayı, Cap müstemlekesine bir demiryolu ile bağlamak demektir.

İşte Cebelitarık tünelinin orta ya çıkardığı meseleler..

İmamların lataları

İmam, hatip v müezzinlerin dinî vazifelerini yaparken giyecekleri lâtaları bundan sonra yeniden yaptırdıkları takdirde tercihan millî mensucatımızdan Türkiye tiftik cemiyeti mamulâtı olan Ankara sofundan yaptırmaları lüzumu evkaf umum müdürlüğünden tavsiye ve tebliğ edilmiştir.

Hitler ve Fransızlar

Almanyanın yeni bayraklarının Fransızlara verdiği endişeler

Siyah renk ve Fransanın matemi

Fransanın meşhur gazetelerinden "Le Journal,, şunları yazıyor:

Hiltler:

— Mazi artık kat'iyyen ölmüştür. Ondan hiç bir şey kalmıyacaktır.

Diyor ve eski imparatorluk bayrağını tekrar ihya ediyor. Anlaşılmamazlıkla kimseyi itham etmiyelim. Mesele "mazi,, kelimesinin manası üzerinde mutabık kalmaktadır. Üçüncü "Reich'in,, müssesine nazaran bu mazi, 1918 senesi felâketile Almanyanın 1933 senesinin yeniden dirilmesi arasında geçen zamandır.

Hitler büyük Almanya bânisi Hohenzollern hanedanının methiyesini kaç defa yapmıştır. Rayiştağ, Postdamdaki büyük Frederikin mezarı önünde toplanılmağa davet edilmedi mi?

Bu hanedanın tekrar iktidara getirilmesi ihtimali ortadan kaldırılmış değildir. Hitler, yarın ne yapacağını, muhakkak ki bugün bilmiyor. Fakat bayraktan başlanırsa, alt tarafına yol açılmış olur.

Bayrak, bir rejimin timsalidir. Fransada da böyle bir bayrak meselesi oldu. Ve bu, sadece Fransayı kurmuş olan hanedanın beyaz bayrağile, demokrasiyi bütün dünya devletleri arasına yaymış olan üç renkli bayrak arasında bir mücadele olmadı. Ve bir gün geldi ki kırmızı bayrağın yolunu kesmek içni, Lamartin üç renkli bayrağın Avrupayi devrettiğini hatırlatmak mecburiyetinde kaldı.

Alman vatanperverlerinin millî vahdetlerini temin eden bayrağa sadakatlerini anlamak kabildir. Fakat bu bayrağın 1871 de yapıldığını da hatırlamak kabildir. Bu bayrak, Versay sarayında doğmuştu ve siyah renk, Fransanın matemine delâlet ediyordu. Yeni Alman rejiminin bu bayrağı, yeni bir emperiyalizm ve hegemonya hamlesi istediği zaman ihya edildiğini unutmamak icap eder. Bu rejim unutulacak kadar eski değildir ve şimdiden, bir çoklarının zannettiğinden daha kuvvetli olduğunu gösteriyor. Bir el çabukluğile, cenubî Almanyanın hususiyetlerini ortadan kaldırmıştır. Nahiye intihapları buna delâlet ediyor. Komünistlerle sosyalistler mümessillerinden yüzde yirmi ve yüzde otuzunu kaybediyorlar. Ayni zamanda imparatorluk meclisi ile Prusya hükûmeti meclisi yeni hükûmet fırkalarına karşı tahakkümlerini gösteriyorlar. Bu suretle kaybolan az ömürlü Alman cümhuriyetinin renkleri değildir, Ayni zamanda Weimar meşrutiyeti defnediliyor.

Üçüncü Reich, birincisine garip bir surette benziyor.

Istanbul ikinci icra Memurluğundan: Bir borçtan dolayı mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer ev eşyası 22-3-933 Çarşamba günü saat 16 dan itibaren Şişlide Gazi caddesinde Sabuhyan apartımanında 10 No-lu dairesinde son açık arttırma suretile satılacağından mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur.

SPOR

Fenerbahçe klübü

Yeni stadını asrileştirmek için büyük bir piyango tertip ediyor

Millî takım seçildi

Millî takım için yedi oyuncusu çağırılan Fenerbahçe birinci takımı

Memleketimizin en ileri spor varlıklarından birisi olan "Fenerbahçe,, klübü önümüzdeki Kurban bayramında kuruluşunun yirmi beşinci senesini idrak edecektir. Klübün kıymetli rükünleri bu çeyrek asırlık varlığı kutlulamak için geniş ve güzel bir program hazırlamaktadırlar. Bütün klüplerin iştirak edeceği atletizm müsabakaları, Macaristandan getirtilmesi kararlaştırılan kuvvetli bir takımla futbol maçları bu programın esaslı hatlarını çiziyor.

Fenerbahçe klübü, bütün İstanbul için hakikî bir spor bayramı teşkil edecek bu müsabakalardan başka yeni stadların son ihtiyaçlarını da bitirmek ve stada zamana uygun bir şekil vermek için büyük bir eşya piyangosu da hazırlamışlardır.

Bu piyankodan elde edilecek menfaatle stadyom tribünleri 20 bin kişi alabilecek bir hale getirilecektir. Bu tribünler yapıldıktan sonra Fenerbahçe stadı Paristeki Kolomp stadının küçük bir eşi olacaktır. Memlekete yeni ve asrî bir stat kazandırmak için bu işe başlıyan Fenerliler, her şeyden ziyade halkın büyük sevgisine dayanmaktadırlar. Bu teşebbüsün daha alâka uyandırıcı bir hale gelmesi için piyangoya çok değerli eşyalar da konmuştur. Bunların içinde dünyanın beklemekte olduğu Avusturya - İngiltere maçı için bütün teferrüatile bir Viyana seyahati, Afrika olempiyatları için hazırlanan İskenderiye Mermer stadının yıldönümü merasiminde hazır bulunmak üzere bir Mısır seyahati, bu sene Atinada yapılacak Balkan olempiyadı için bir Atina seyahati, Varna plâjlarında bir hafta kalmak üzere iki kişilik bir seyahat, şehrimizin büyük sayfiye otellerinden herhangi birinde iki şer kişilik bir haftalık istirahat (bu istirahat mükâfatını ayrı ayrı beş çift kazanacaktır), bir spor otomobili, bir motosiklet, muhtelif oda takımları, mücevherat, bisikletler, gramofonlu radyolar, fotoğraflar, ve üç binden fazla kıymetli hediyeler mevcuttur.

Sofyada maç yapacak millî takım oyuncuları seçildi

İSTANBUL, 19 (A.A.) — Futbol federasyonu, İstanbul mıntakası futbol heyeti reisinin de iştirakile toplanmıştır. Bu içtimada 6 ve 9 mayıs tarihlerinde Sofyada yapılacak Türkiye - Bulgaristan beynelmilel ve İstanbul - Sof temsilî maçları için hazırlanac kadroyu seçmiş ve çalışma şekilrine dair bazı esaslar tespit miştir. Federasyon reisi Ham Emin Bey bu kararlar hakkın Anadolu ajansına şu beyana bunmuştur.

"— Yaklaşan beynelmilel m dolayısile dün toplandık ve mi kadroya girecek namzetlerle, çlışma şekillerine ait bazı esasl kararlaştırdık. Seçtiğimiz namzler 26 kişiden ibarettir, bunlar F nerbahçeden Hüsamettin, Yaş Cevat, Fikret, Zeki, Muzaffer, yazi; Beşiktaştan Sadri Hüs Feyzi, Eşref, Hakkı, Şeref; Ga tasaraydan Avni, Nihat; İstanb spordan Samih, Aziz, Reşat, Sa hattin; Vefadan, Süleyman, Mu teşem; Süleymaniyeden Büle Beykozdan Ridvan; Ankarad Vasfi; İzmirden Nazmi ve Lût Beylerdir. Bu 26 oyuncu ayın inci Çarşamba günü yapacağın içtimada bulunacaklar ve tayin dilecek üç idman gününde han sinde bulunabileceklerini bize b direceklerdir. Alacağımız mal mata göre bir ferdî çalışma pro ramı hazırlıyacağız. Bu progra tatbikatını federasyonumuzd Sait Salâhattin Bey mürakabe decek idmanlara da Fenerbahç nin antrenörü Her Şevenk tarafdan nezaret olunacaktır. Sofya oyunanacak beynelmilel maç zim için ehemmiyetli bir temas duğu cihetle idmanların ciddî muntazam yapılması icap etmetedir. Federasyon bu hususta m samahasız davranacak idmanla gelmiyen sporcuları millî kadro sokmıyacaktır. Vaziyetleri itiba rile idmanlara gelmekte müşkil çeken futbolcülarin izin ve bu mümasil güçlüklerini hal için u raşacağımız tabiîdir.

Ferdî idmanların ikmalinde sonra elimizdeki oyuncuları ayrı takım halinde karşılaştırağız. Toplu idmanlar için bayra da burada bulunması mukarrer lan Macar profesyonel Boskoy kipinden de istifade etmek istiyruz. Bu maksadı temin için İstabul mıntakasının tavassutunu teyeceğiz. Eğer bunu yapars millî takım oyuncularımızın cid bir tecrübeden geçmeleri imk dahiline girecektir.

Asıl millî takım kadrosu ve tiyatlar son ekzersizden sonra çilecektir.

Hikâye

Gözümün nuru

Nakleden: fa.

Göz doktoru hastanın sert ve köşeli suratına bakarak sordu:

— Siz boksör müsünüz ?.

— Evet...

Doktor sustu. Elektrik lâmbasının aydınlığını arttırarak boksörün gözüne bir daha baktı. Her helde, söylemek istediği şeyi, pek te kolayca söylemek istemiyordu.. Salih sordu:

— Söylesenize doktor bey, sizi bekliyorum..

— Size, sağ gözünüzün maalesef artık göremiyeceğini söylemek mecburiyetindeyim..

— Ya?.

Salihin rengi sap sarı olmuştu. Bir an durdu.. Sonra sordu:

— Peki, öteki?.

— Ötekisi kurtulabilir.. Zira, göz bebeğinin yerinden oynayışı pek o kadar fazla değil.. Bunu kurtarabileceğimi temin ederim. Amma, uzun ve dikkatli bir tedavi yapmak şartile..

— Hazırım doktor.. Ne isterseniz ve ne icabederse yaparım.

— O halde ilk iş olarak, artık boksörlükten vaz geçmeniz, bir daha ringe adım atmamanız lâzım.

Salih birdenbire ayağa kalktı :

— Ne, dedi, bir daha boks yapmıyacak mıyım?.

— Tabiî.. Düşününüz ki sağlam gözünüzün göz bebeği zaten yerinden oynamış.. Küçük bir darbe, feci bir netice verebilir.

Salih mırıldanıyordu:

— Bu cuma, Eminle dövüşmek mecburiyetindeyim.. Her şey hazır.. Oldukça mühim bir para da verecekler.. Müsaade ediniz, bu maçı da yapayım, bir daha dövüşmem...

Doktor kısaca:

— Olmaz!

Dedi ve ilâve etti:

— Kör olmak istiyorsanız, serbestsiniz..

Bir dakika sustu. Müşfik bir sesle devam etti:

— Düşünün bir kere yavrum .. Kendine acımıyorsan.. Anneni, babanı düşün.

— Kimsem yok doktor, ne anam var, ne babam..

— Karın da yok mu?.

Salih, yumuşadı. Yüzünde bir hüzün, tatlı bir hüzün peyda oldu:

— Evet, hakkınız var.. Kendimi başkasının hesabına feda etmeğe hakkım yok.. Hem onu bilirim. Çok iyi kalpli, çok fedakârdır.. Eğer başıma böyle bir felâket gelirse, ölünciye kadara beni bırakmaz, onun başına yük olurum. Hayatını zehirlerim..

* * *

Ring, bir nevi musalla taşı gibi ortaya kurulmuştu. . Projektörlerle aydınlanmıştı. Salihin taraftarları, onun bugünkü dövüş tarzına hayret ediyorlardı. Her zaman atılgan olan Salih, bugün, kendinden her hususta aşağı olan hasmi karşısında çekingen dövüşüyordu.. Dışardan:

— Vur!.. Hücum etsene!..

Diye bağrışıyorlar, fakat, Salihi bir türlü harekete getiremiyorlardı..

İkinci, üçüncü, dördüncü devre hep böyle geçti.. Artık, halkla beraber, Salihin hasmı da sinirlenmişti, şimdi, müthiş hücumlar yapıyordu.. Ve nihayet, Salihin mütemadiyen kaçmasına rağmen, çenesine, yüzüne, yumruklarını yağdırmağa başlamıştı.

İlk yumrukta Salih, sendelemişti. Sonra, artık mütemadiyen dayak yemeğe başlamıştı.. Şimdi ise körü körüne, nereye hücum ettiğini bilmeden ilerliyor, ekseriya, hasmını kayıp bile ediyordu. Nihayet, bir yumrukla yuvarlandı, nakavt oldu.

* * *

Salihin karısı hıçkırıklar arasında soruyordu:

— Demek bunu bile bile yaptın!.. Ne diye ah?. Ne diye?.

— Ne yapayım?. Eminle muhakkak dövüşmem lâzımdı. Seni muhafaza edebilmek için, seni yanımda alıkoyabilmek için muhakkak lâzımdı.

— Ne demek istiyorsun Salih ? Beni muhafaza için mi?.

— Evet... O gün doktordan çıkınca, her zamankinden erken eve dönmüştüm.. Sen, içerde, Hilmi ile konuşuyordun. Hilmi sana, derhal kendisiyle kaçmanı teklif ediyor, sen ise "maçını yapmadan ayrılamam. Bu, onun için büyük bir felâket olur, fakat maçtan sonra gelirim,, diyordun..

Kadın, dişlerile mendilini ısırıyor, inkâra çalışıyordu:

— Hayır.. Hayır...

Fakat Salih onu dinlemiyor, devam ediyordu:

— O dakikada her şeyi anlamıştım.. Bir taraftan senin gayet iyi kalbin olduğunu da biliyordum. Her şeye rağmen, sana muhtaç olduğum gün beni bırakamazdın, bunu biliyordum canım ve sen benim göz bebeğimdin. Düşündüm.. Ve ruhumun göz bebeği için, asıl göz bebeğimi kaybetmişim ne çıkar?.

Bir saniye durdu. Elini, bağlı gözlerine götürdü, sözünü tamamladı:

— Ve dövüştüm..

Feyziati Lisesi

Mezunları Cem'iyetinden :

Mektebimiz mezunlarının Martın 23 üncü Perşembe günü saat 15 de mektebin top'anma salonunda bulunma'arı rica o'unur.

Zayi

Gebze Askerlik şubesinden almış olduğum terhis teskeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Gebzenin Aydınlı karyesinden 307 tevellütlü Ali oğlu Mahmet Halis

Doktorlar

Dr. Mehmet Ali

idrar yolu hastalıkları mütehassısı

Köprübaşında Eminönü Hanında No. 2

Her gün öğleden sonra

Diş Tabibi

Elie Hayon

Meşhur Diş tabibi müteveffa David Hayon'un oğlu diş tabibi ELİE HAYON hastalarını artık Beşiktaşta değil yalnız yeni taşındığı Perapalas karşısında Asmalı Mescit sokağı No. 63 Kamhi hanı 3 numaradaki muayenehanesinde kabul etmektedir.Telefon: 41603. Adrese dikkat.

Doktor

Hafız Cemal

Dahili hastalıklar mütehassısı

Divanyolu No. 118 Telefon: 22239

Göz hekimi doktor

Süleyman Şükrü

Birinci sınıf mütehassıs

Babıâli (Ankara Caddesi Numara 60)

Diş doktoru

Mustafa Zeki

Muayenehane: Üsküdar Atlamataşı No. 53

Diş doktoru

Zeki Nuri

Her gün hasta kabul edilir. Her nevi diş rahatsızlığı tedavi olunur. Muayenehane: Üsküdar Ahçıbaşı Mektep sokak No. 50

SEYRİSEFAİN

Merkezi idaresi Galata köprübaşı B2623 Şube A, Sirkeci Mühürdar zade Han 22640

İzmir - Pire - İskenderiye Postası

(Ankara) 21 Mart salı 11 de.

Trabzon Postası

(Cumhuriyet) 22 Mart çarşamba 18 de. Galata rıhtımından.

İzmir - Mersin Postası

(Çanakkale) 22 Mart çarşamba 10 da. idare rıhtımından kalkarlar. (1231)

BARTIN - İNEBOLU POSTASI

Cihat vapuru 20 mart **Pazartesi**

saat 18 de Sirkeci rıhtımından hareketle Ereğli, Zonguldak, Bartın, Amasra, Cide, İnebolu ve ilişe iskelelerine azimet ve avdet edecektir.

Tafsilât için Sirkeci Paket postahanesi karşısında Nizam oğlu Han No. 2 Tel. 22967

İLÂNCILIK Türk Limitet Şirketi

Türkiyenin her tarafında her lisanda münteşir bütün gazete ve mecmualarda neşredilecek ilânlar için yegâne merci....

Dünyanın her tarafında intişar eden gazete ve mecmualar için de ilân kabul ve her nevi reklâm neşriyatı yapılır

idare merkezi : Ankara caddesi - Kahraman zade Hanı BİRİNCİ ve İKİNCİ katlar

Telefon Numaraları : *20095-20094*

Posta kutusu: Istanbul postahanesi *176*

Darülfünun Mübayaat Komisyonundan :

Talip zuhur etmediğinden naşi pazarlıkla ihalesine karar verilen Tıp Fakültesinin yaş sebze ihtiyacatı 1933 senesi maliyesinin sonuna kadar pazarlık suretile ihale edileceğinden talip olanların teklif mektuplarile birlikte teminat akçelerini hamilen Martın 22 inci çarşamba günü zavali saat 2 de mülga harbiye nezareti binasında müteşekkil Darülfünun Mübayaat Komisyonu riyasetine müracaatı ilân olunur. (1228)

Istanbul dördüncü icra memurluğundan : Temamı bin yüz lira kıymeti muhammeneli Unkapanında Yavuz Sinan mahallesinin Ayazma sokağında eski 737 yeni 739 numaralı bir bap hanenin elyevm yekdiğerine çıkılıp bir bap dükkânın gedikten ati berveçhi vaziyet yedi yüz otuz yedi numara'ı mahallin on sehim itibariyle altı sehmi tekrar bin yedi yüz yirmi sekiz sehim tertibiyle altı yüz kırk sekiz ve kadim bila hava yedi yüz 739 numaralı mahallinde müştei berveçhi keyfiyet bir adet dükkân gediğinden münkalip mahallin nısıf hissesinin otuz iki sehim itibariyle altı shmi tekrar altı bin dokuz yüz on iki sehim tertibiyle bin yüz doksan dokuz ve nısfının üçte bir hissei asliyesi açık arttırmaya konmuş olup şartnamesinin 2-4-933 tarihinden itibaren dairemizde herkes tarafından görülebileceği gibi 20-4-933 tarihine müsadif perşembe günü saat on dörtten on altıya kadar dairemizde açık arttırma ile satılacaktır. Arttırma bedeli muhammin kıymetin yüzde yetmiş beşini bulmadığı takdirde en son arttıranın teahhüdü baki kalmak üzere 5-5-933 tarihine müsadif perşembe günü yine saat on dörtten on altıya kadar dairemizde yapılacak olan arttırmasında gayri menkul en çok arttırana ihale edileceğinden taliplerin muhammin kıymetin yüzde yedi buçugu nispetinde pey akçasını veya milli bir bankanın teminat mektubunu hamil bulunmaları lâzımdır. Müterakim vergiler ile vakıf icaresi ve belediyeye ait tenvirat ve tanzifat rüsumları müşteriye ait ve 2004 numaralı icra ve iflâs kanununun (126) ıncı maddesinin dördüncü fıkrasına tevfikan bu gayri menkul üzerinde ipotekli alacaklılar ile diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususiyle faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren (20 yirmi gün içinde evrakı müspiteleriyle bildirmeleri aksi halde hakları tapu sicilleriyle sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları cihetle alâkadaranın işbu maddenin mezkûr fıkrasına göre hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak istiyenlerin 932 - 1701 dosya numarasiyle müracaatları ilân olunur.

Donanma piyankosunda kazananlar

15 Mart 1933 tarihinde Donanma Cemiyeti tahvilâtının icra edilen 51 nci keşidesinde ikramiye ve amorti isabet eden tahvilâtın tertip ve sıra numaralarını gösterir cetveldir

Tahvilât tertip numaraları

1146, 3469, 9222, 1347, 4676, 1372, 3254, 2453, 5692, 8837, 3708, 2773.

ikramiye isabet eden numaralar

Ikramiye	Tertip	Sıra
1200	1372	92
300	8837	79
100	5692	70
10	1146	2
10	3254	1
10	4676	58
10	9222	72
10	2453	93
5	9222	92
5	3254	73
5	3254	27
5	1146	48
5	1146	50
5	2453	27
5	2773	54
5	1146	50
5	2453	61
5	1372	12

Balâdaki tertiplerin hizalarında gösterilen sıra numaralarından mütebaki, aynı tertiplerin diğer sıra numaralarına ve 3708, 1347, 3469 üç tertibe kâmilen amorti isabet etmiştir.

Ikramiye ve amortı bedeli 22 Mart 1933 tarihinden itibaren tediye edilecektir. Amortı bedeli beher tahvil için (Bir Türk lirası on) kuruştur.

Devlet Demiryolları ilânları

Irmak - Çankırı hattı üzerinde km. 61,850 deki taş ocağından çıkarılacak 4000 m3 balastın kapalı zarfla münakasası 10/Nisan/933 pazartesi günü saat 15 te Ankarada idare binasında yapılacaktır. Fazla tafsilât Ankara ve Kayseri veznesinde beşer liraya satılan şartnamelerde vazılıdır. (1239)

Afyon deposuna gelecek kömürün tahmil ve tahliye işinin kapalı zarfla münakasası 1/Nisan/933 cumartesi günü saat 14,30 da Ankarada idare binasında yapılacaktır.

Fazla tafsilât Ankara ve Eskişehir veznelerinde 50 şer kuruşa satılan şartnamelerde yazılıdır. (1077)

Haydarpaşa - Ankara hattı üzerinde Km. 479,200 deki Beylikköprü ocağından çıkarılacak 15,000 M^3 balastın kapalı zarfla münakasası 1 Nisan 933 Cumartesi günü saat 15 te Ankara'da idare binasında yapılacaktır.

Fazla tafsilât Ankara ve Eskişehir veznelerinde beşer liraya satılan şartnamelerde yazılıdır. (1078)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

Gölçük Elektrik Fabrikasında azamî 350 kuruş yevmiye ile istihdam edilmek üzere mütehassıs bir Bobinciye ihtiyaç vardır Elektrik Fabrikası memuru tarafından imtihanı icra edilecek, matlup liyakatı haiz bulunân şahıs alınacaktır. Talip olacakların Gölçük Deniz Fabrikaları Umum Müdürlüğüne müracaatları. (1120)

TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

PARA BİRİKTİREN RAHAT-EDER

2 Tabletlik yeni **ASPİRİN** Paketleri

Taşıması daha kolay ve temizdir.

İhtiyaç halinde yeni paketlerden isteyiniz!

Bu yeni ambalâj sizi kıymeti olmayan başka mamulât almaktan korur.

ASPİRİN BAYER

20 ve 2 tabletlik ambalâjlar içinde her yerde bulunur.

Ziraat Bankası

Adana Mensucat Fabrikası

Sağlam - Güzel - Ucuz

İPLİK

20 Ingiliz numarasına kadar

VATER (Bükülü)
EXTRA (Kıvrak)
RETOR (Katlı)
BOYALI

BEZ

90 santim genişliğine kadar ince, kalın, renkli, beyaz.

Çifçi marka KAPUT
Dimi, örtülük
Yazlık elbiselik
Tentelik, Perdelik

Evler - Hastaneler - Mekteplere her yere elverişli:

Nümuneleri görmek ve fiatları anlamak için Ziraat Bankalarına veya doğrudan doğruya fabrikaya müracaat edilir.

Adres: Adana P. K. No 67 ▦ Telgraf adresi: Adana: Batik

Istanbul ve Trakya

Şeker Fabrikaları

Türk Anonim Şirketinden:

Alpullu şeker fabrikasının Istanbul depolarından kristal toz şekeri atideki fiatle her isteyene bin kilodan eksik olmamak üzere satılır.

Kristal toz, kilosu 36, kuruş 30 para

Taşradan vukubulacak siparişler yüzde yirmisi peşin ve mütebakisi hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bilcümle masarif ve mes'uliyet müşteriye aittir. Müşteri isterse sigorta ettirir.

Adres: Istanbul, Bahçekapı 4 üncü Vakıf Han, 4 üncü kat, Telgraf adresi: Istanbul Şeker - Telefon 24470 - 79

Şarabı ve Likörleri

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

Sermayesi: 30. 000. 000 Frank

İdare merkezi: ISTANBUL

Türkiyedeki Şubeleri:

Istanbul (Galata ve Istanbul) Izmir Samsun. Mersin. Adana

Yunanistandaki Şubeleri:

Selânik. Kavala. Atina. Pire

Bilûmum Banka muameleleri. Kredi mektupları. Cari hesapları küşadı. Esham ve Tahvilât. Kasalar icarı.

SAHİBİ: MEHMET ASIM
Umum Neşriyat Müdürü: REFİK AHMET
VAKIT MATBAASI — ISTANBUL

Harbiye Mektebi Müdürlüğünden:

Harbiye Mektebinden bu sene zabit vekili çıkacak efendilere satın alınacak aşağıda cinsleri yazılı techizatın evsaf ve şartnameleri Harbiye mektebinde teşekkül eden komisyondadır. Talipler görebilirler. (1121)

Cinsi	Muvakkat teminat akçesi Lira	Kr.	Sureti ihale	ihle günü ve saati
Resmî üniforma için sırma, kemer, kılınç püskülü, apulet ve teferruatı	244	80	Kapalı zarf	16-3-933 Perşembe saat: 14 te
Kılınç	153	00	„ „	16-3-933 Perşembe saat: 15 te
Kaşık, Çatal, Bıçak	52	05	„ „	16-3-933 Perşembe saat: 15,30 da
Rugan fotin	214	20	„ „	16-3-933 Perşembe saat: 16 da